S.T. COLERIDGE

YAŞLI DENİZCİNİN EZGİSİ

(İNGİLİZCE - TÜRKÇE)

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN: HANDE KOÇAK
İLLÜSTRASYONLAR: GUSTAVE DORÉ
SUNUŞ: ANTHONY BURGESS

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

II. BASIM

Samuel Taylor Coleridge (1772-1834): William Wordsworth ile birlikte İngiliz şiirindeki Romantik devrimin öncülerindendir. Üç büyük şiiri Yaşlı Denizcinin Ezgisi, Christabel *ve* Kubilay Han *ile okuru günümüzde dahi büyülemeyi başaran şair, aynı zamanda edebiyat eleştirisinin ve düşüncesinin de köşe taşlarından biridir. İlk kez 1798'de* Lyrical Ballads*'ın içinde yayımlanan* Yaşlı Denizcinin Ezgisi (The Rime of the Ancient Mariner) *hiçbir eleştirel formüle sığmayan, düşünceyle tüketilemeyen, Romantik tecrübeyi dahi aşan, okura şiirin kökenine doğru hareket ettiği hissini veren gizemli bir yapıttır. Modern şiirin Odysseia'sı olarak nitelendirilebilecek* Yaşlı Denizcinin Ezgisi, *yepyeni bir çeviri ve şiire can veren Gustave Doré'nin eşsiz illüstrasyonlarıyla Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi'nde yerini alıyor.*

Hande Koçak (1982): İlk ve orta öğrenimini Erzurum'da tamamladı. 2004 yılında İÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. 2009 yılında Bilgi Üniversitesi'nde Karşılaştırmalı Edebiyat yüksek lisansı yaptı. İÜ'de Yeni Türk Edebiyatı alanında doktoraya devam etmektedir. Eleştiri, inceleme, tanıtım, öykü, deneme türündeki yazıları Varlık, Kitap-lık, Kül Öykü, Karagöz Edebiyat, Psikeart *gibi dergilerde yayımlandı.* Uyanmadan Önce Gezegen *isimli bir telif eseri bulunan çevirmen, Northrop Frye'in* Eleştirinin Anatomisi, *Thomas Piketty'nin* 21. Yüzyılda Kapital *eserlerini de Türkçeye kazandırdı.*

9 786052 954942

12 TL

Genel Yayın: 4227

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüpanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüpanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamıyacaktır.

23 Haziran 1941
Maarif Vekili
Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

SAMUEL TAYLOR COLERIDGE
YAŞLI DENİZCİNİN EZGİSİ

ÖZGÜN ADI
THE RIME OF THE ANCIENT MARINER

İLLÜSTRASYONLAR
GUSTAVE DORÉ
Ahmet Salcan Koleksiyonu

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
HANDE KOÇAK

Introduction © International Anthony Burgess Foundation, 1966
Anatolialit Telif Hakları Ajansı kanalıyla alınmıştır.

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2018
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
KORAY KARASULU

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM, TEMMUZ 2018, İSTANBUL
II. BASIM, NİSAN 2019, İSTANBUL

ISBN 978-605-295-494-2 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
KERESTECİLER SİTESİ FATİH CADDESİ YÜKSEK SOKAK NO: 11/1 MERTER
GÜNGÖREN İSTANBUL
Tel: (0212) 637 04 11 Faks: (0212) 637 37 03
Sertifika No: 22826

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

CCCXXXI

S. T. COLERIDGE

YAŞLI DENİZCİNİN EZGİSİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
HANDE KOÇAK

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Sunuş

Büyük edebiyat ve özellikle de büyük şiir, insanların geçmişte okuduğundan neredeyse emin olduğu, gelecekte mutlaka okumayı planladığı, fakat bugün vakit ya da heves azlığından okumadığı bir şeydir. Bugün işe, golfe ya da televizyona ayrılmıştır. Geçmiş hafızadır (ki daima yalan söyler). Gelecekse asla gelmez. Büyük edebiyata bakışımız konusunda dürüst olmak ve ona katlanmanın ne denli zor olduğunu itiraf etmek zorundayız: Bizi silkeler, usturuplu inançların, alışkanlıkların dışına çıkarır; bizi çırılçıplak soyar; hakikatin rahatsız edici ışığını gözümüze tutar. Belki bu iddiamı değiştirip böyle şeyleri bize ancak tüm dikkatimizi verdiğimizde yapabileceğini söylemeliyim, zira yarım yamalak okursak yalnızca can sıkıntısını tecrübe ederiz. Çoğumuzun büyük edebiyatı görmezden gelmesinin sebebi uyarılma korkusundan ziyade sıkılma korkusudur. Ancak büyük edebiyat bizi görmezden gelmeyi reddeder. *Hamlet* okumak ya da izlemek istemeyebiliriz, ama *Hamlet* unutulmaz alıntılarıyla çapak çapak üzerimize yapışır, ya da daha güncel bir metaforla ifade edersek, bir tür ozmosla *Hamlet*'i âdeta absorbe ederiz.

Aynı durum elinizdeki bu büyük şiir için de, Coleridge'in *Yaşlı Denizcinin Ezgisi* için de geçerlidir. Şiiri hiç okumamış çoğu insan, gözenekleri marifetiyle onun özünün bir kısmı-

nı emmiştir. Albatrosu vuran ve kuşun cesedini boynunda taşıyan denizci imgesi İngiliz diliyle büyümüş hiç kimseye yabancı değildir. Hikâyenin arka planında deniz yılanları kaynayan meçhul bir deniz, havada süzülüp tuhaf bir dil konuşan ruhlar, mürettebatı ölü adamlardan müteşekkil bir gemi vardır. Farkında olsak da olmasak da, gündelik konuşmalarımızın dünyası şiirin dizelerinde yankılanır: *Işıldayan gözünü ona dikti... Su, su, her yanda / Yok içmeye bir damla... Resmedilmiş bir gemi gibi aylak / Resmedilmiş bir denizde... Kalpten dua eder kalpten seven / Her şeyi, büyük küçük demeden...* Büyük bir şiir, elbette bir sayfaya dizilmiş sözcüklerden ibaret değildir, zihinde ve hafızanın kulaklarında yankılanan bir sözdür, başkalaşmış sözdür, sırası geldiğinde sözü başkalaşıma uğratır.

Şiirin ruhuna gösterilen yerleşik direnç ne yazık ki modern toplumumuzun bir parçası gibi görünmektedir, ne mutlu ki bu direnç görsel sanatların karşılaştığı dirençle kıyaslanamaz bile. Geçmişte, nesiller boyunca okurlar klasik eserler (Balzac, Cervantes, Rabelais ve Dante'nin eserleri vd.) ile Gustave Doré'nin illüstrasyonlarını ilişkilendirirdi ve günümüzde Doré yeniden rağbet görmeye başladı. Coleridge'in şiiri için yaptığı illüstrasyonların savunulmaya, açıklanmaya ihtiyacı yoktur. Onları şiirin ikamesi olarak görmek tehlikeli olsa da, bizi Coleridge'in yarattığı esrarengiz, büyülü, batıl dünyaya derhâl ve fevkalade bir biçimde davet ettikleri kesindir. (Şiire) Doré ile başlasak bile Coleridge ile bitiririz. Zanaatkârın eseri muazzamdır, ama başka bir sanatın hizmetine sunulmuştur. Sağanaklar, batan gemiler, karaltı gibi görünen figürler Coleridge'in şair hayalgücünden sıçrayıp Doré'nin ahşap bloklarına atlamış gibidir. Şairin dizeleriyle sanatkârın çizgilerinin muazzam bir birlikteliğidir bu –zaman ve üslup bakımından farklılıkları, hele ki bu iki adamı birbirinden ayıran dehaları hesaba katılınca, bu birliktelik çok daha gözalıcı bir hal alıyor.

Doré bir çağa aitti, Coleridge ise bir çağı yaratanlardandı. *Yaşlı Denizci* ortaya çıktığında, edebiyatta ona benzeyen hiçbir şey yoktu: Yabanıllık ve romans dolu bir eserdi, devrim niteliğindeydi. Bunun yanı sıra şiir, Batı insanının akıl ve tinin eski tiranlıklarını reddedişine damga vuran belli başlı kilit tarihlerin yaşandığı devrim çağının mahsulüydü: 1776 Amerikalıların kalbine, 1789 Avrupalıların kalbine kazındı, 1798 de önemli bir yıldı. Hayalgücünün Bastille'i infilak etti ve yaratıcılığın Bağımsızlık Bildirgesi imzalandı. O yıl *Yaşlı Denizci*'nin ve içinde yer aldığı kitabın –Samuel Taylor Coleridge ve dostu William Wordsworth'ün hazırladığı *Lyrical Ballads*'ın– basıldığı yıldı.

Devrimci ordular ve başkaldıran güruhlar kitaplardan daha yüksek sesle konuşurlar, ama tarihin değişmesinde sessiz yazarların da –en az bağırıp çağıran demagoglar kadar– rolü vardır. Bir yazar bir sözcük icat edebilir (Laurence Sterne'in *sentimental*'ı[1] icat etmesi gibi), ya da sözcükleri kullanmanın yeni bir yolunu icat edebilir (James Joyce'un *Ulysses*'te yaptığı gibi), ya da yeni düşünce ve duygu hallerini simgeleyen karakterler icat edebilir (Byron'un *Childe Harold*'da yaptığı gibi) ve bunlar bir çağın ruhunu tayin etmede generallerden ya da politikacılardan daha etkilidir. Romantik dediğimiz devrin şekillenmesinde Wordsworth ve Coleridge'in de hayli etkisi olmuştur.

18. yüzyıl genellikle Akıl Çağı olarak adlandırılır –aklın yüceltilerek, duygu ve içgüdülerin üzerine çıkarıldığı çağ. Bu dönemin düşünür ve yazarları, insanı soğuk rasyonel bir makine gibi, yaşamını saf akıl üzerine inşa edebilen bir varlık olarak görmediler, ama insanın yapısının irrasyonel yanının önemini –bugün kabul edebileceğimizden çok daha şiddetli bir biçimde– küçümsediler. Hukuk ve bilim sahalarında haklı sebep kuralının (the rule of reason) gerekliliğini hepimiz kabul ediyoruz, ama (bazı 18. yüzyıl düşünürlerinin

1 Hissî, duygulara hitap eden. (ç.n.)

yaptığı gibi) irrasyonel olanın bastırılmasına inanmak tehlikelidir: Neticede bu hayalgücü ve merakın, hatta nihayetinde sevme kapasitesinin bastırılması demektir.

Wordsworth ve Coleridge Akıl Çağı'nın dil ve edebiyata yaptıkları konusunda son derece endişeliydi. Akli melekelerimizi kullanırken aynı zamanda genelleştirme melekelerimizi de kullanırız. Kızıl-saçlı-Tom ya da kırık-burunlu-Dick yerine İnsan'ı düşünürüz; bilinen ve sevilen bir bahçedeki belli bir gül ağacını değil, bahçeciliği düşünürüz. Bu anlamda akıl, bizi gündelik şeylerin özgün müdahalelerinden zorla uzaklaştırır. Akıl Çağı'nın şairi için –Alexander Pope ya da Samuel Johnson gibi bir şair– bir çiçek ufak, kadifemsi bir mucize değildi, bir çiçek bir fikirdi. Dil bu fikri iletmekte kullanılıyordu ve mecburen duyusal tecrübenin dilinden uzak durarak yapıyordu bunu. Bir 18. yüzyıl şairinin gerçek nehirlerde yaşayan sazanı, turnabalığını ya da alabalığı görmezden gelip sadece "yüzgeçliler sınıfı"nın mensuplarını görmesi işten değildi. Oliver Goldsmith biraya "neşe kisvesi" (mantling bliss) derdi, şerbetçiotu ya da malttan en ufak bir iz taşımayan bir terim. Bu mesafeli, renkten ve tattan nasibini almamış dil Şiirsel Söyleyiş olarak biliniyordu ve hayalgücü için ölüm demekti. Bu tarz bir yazının esiri olan Dryden, Pope, Johnson, Goldsmith ve diğer şairlerde bolca hakikat, yalınlık, seçkinlik, hatta bolca hikmet bulunur. Ama merak ve gizem namına ya da duyuları uyaracak hiçbir şey yoktur. Kendisine şair diyen bir yarım-insan iş başındaydı. Wordsworth ve Coleridge bu yarım-insanın yeniden bir bütün olmasını istiyordu.

Lyrical Ballads'ı bir duygu, içgüdü ve hayalgücü manifestosu olarak ve bu melekelere uygun bir dille tasarladılar. Devrimciydi ama aynı zamanda tepkiseldi: Kimyasal deneylerin yapıldığı ve erkeklerin kabul salonlarında ve kahvehanelerde rasyonel sohbetler ettiği kasaba dünyasına tepki gösteriyor; taşranın eski dünyasına ve denize, karanlık or-

mandaki gizeme ve donuk Ay'ın güzelliğine geri dönüyordu. Wordsworth'e göre hakikatin, bilgeliğin, hakiki ve bilge dilin asıl kaynağı kültürlü kasabalı değil, Doğa'ya uyumlu bir hayat süren sıradan taşralıydı. Doğa'nın gerçekten Tanrı'nın kendisi olduğunu vaaz edecek kadar ileri gitti. Elbette kendisi, en iyi şiirlerinin gösterdiği gibi, ağaçlar ve dağlardaki iyileştirici Mevcudiyet'i seziyordu. Eğer Doğa, En Yüce ise, o zaman çiftçiler ya da çobanlar kutsal insanlardı. Doğa'nın uyandırdığı duyguları ifade etmek için böyle insanları betimlemek ve kalbin sade dilini kullanmak Wordsworth'ün şiirsel göreviydi. Aslında yaptığı şey, İngilizcede şiire bazı eski niteliklerini iade etmekti – Shakespeare'de capcanlı duran, John Milton'da ölmeye yüz tutmuş, John Dryden, Alexander Pope ve Akıl Çağı'nın diğer şairlerinde çoktan ölmüş niteliklerdi bunlar.

Coleridge'in görevi bir nebze farklıydı. Geniş hayalgücünün –görüntüler, sanrılar, büyü, doğaüstü- mucizelerini geri getirmek zorundaydı. İlk şiirlerinde böyle bir şiirsel reform için gereken güçlü niteliklere haiz olduğu sezilmez. Çoğu Şiirsel Söyleyiş'in buz gibi kavrayışını taşır ve *Sus, Ey Lir!* (Cease, O Lyre!), *şuradaki yeşil yatak* (yon verdant bed),[2] *kana susamış Zorba'nın kudreti* (the sanguinary Despot's might) gibi ifadelerle doludur. 1798'deki (yirmi altı yaşındaydı) Coleridge'e şöyle bir bakın, ilk bakışta *Yaşlı Denizci*'yi yazan adamdan eser göremezsiniz. Bir hayalci olduğu açıktır ve şairlerin hayalci olmasını bekleriz. Ama hayallerinin tamamı felsefi ya da teolojik fikirlerdir, meçhul denizlerde geçen tuhaf maceralar değil. Coleridge bir insan olarak, düşünsel âlemde yaşıyordu, öyle ki çoğu zaman yeme, içme, geçinme gibi sıradan meselelerden tamamen soyutlanmış biri gibi görünüyordu. Arkadaşları ve hayranlarından kalma tasvirlerinden çıkardığımız kadarıyla görünümü akıllar-

2 *Yeşil yatak*: Rahat yatağı, evli çift yatağını ifade etmek için kullanılan eski bir ifade. (ç.n.)

da yer edecek cinstendi: Cüsse, geniş bir yüz, hülyalı gözler, hipnotize edici bir ses, dehalara özgü o tarifsiz *aura* ve çaresiz bir duruş.

Albatros şairi Baudelaire gibi, Coleridge de "devasa kanatlarının yürümesine engel olduğunu" fark etmişti: Kesinlikle hayatın gündelik sorunlarıyla baş etmeye uygun değildi. Eylem dünyasına doğru tek bir hamle yaptı, mutsuz bir aşkı "unutmak" için orduya katıldı (tıpkı sonraki Romantiklerin Yabancı Lejyon'a katılması gibi). Elinde çamurlu tüfeğiyle, âdeta asker arkadaşlarının eve mektup yazmalarına yardım etmekten başka bir işe yaramayan, beceriksiz bir askerdi. Yunanca tercümedeki bir soruna dair tartışırken, doğrusunu nöbet tutan askerden duyan iki subay hayli şaşırmıştı. Yunanca bilen bu askerin ordudan ayrılmasına yardım ettiler ve o da eylemsiz ya da yarı-eylemli dünyaya geri döndü, yazmaya çalıştı ancak bir yazar olarak para kazanmayı beceremedi. Süreli yayınlar kurdu, ama uzun ömürlü olmadı. Büyük edebî ve felsefi eserler tasarladı, ama çok azı tasarı olmanın ötesine geçebildi. Coleridge'in iradesi zayıftı. Hamlet gibi, müthiş konuşabilir, ama harekete geçemezdi: Konuşmak –saatlerce konuşmak, Coleridge'in yavaş işleyen zaman ölçüsüne uyum sağlayamayan dinleyicilerin amaçsız bulduğu, saatler süren monologlar– enerji ve kararlılığını tüketiyordu. Ancak onu tüketen daha tehlikeli bir şey daha vardı: Afyon.

Bugün yaşasa Coleridge'e "uyuşturucu bağımlısı" denirdi. Afyon onun için yüzleşmenin yorucu olduğu dünyayı dışarıda bırakmanın bir yoluydu. (Sara Fricker adındaki şirret geçimsiz kadınla evliliğinin de idealden çok uzak olduğunu eklemeliyim.) Ayrıca afyon temin etmek çok kolaydı. O günlerde, afyon ruhu –şarap ruhunda hazırlanmış afyon – fiziksel ağrıları dindirmeye birebirdi ve ilaç dükkânlarında mutlaka bulunurdu. Coleridge diğer herkes gibi, hafif "kırıklıkları" için afyon ruhu alıyordu, ama afyonun yatıştırıcı,

halüsinatif etkileri aklını çeldi, sonunda da tiryakisi oldu. Zayıflığına karşı cesurca mücadele etti –bir keresinde Bristol'da ilaç dükkânına girmesine engel olsun diye birilerini bile tutmuştu– ama günümüz bağımlılarının doğrulayacağı üzere, içsel bir devrim haricinde hiçbir şey o yoksunluk duygusunu yok edemez. Kaldı ki hayatta hiçbir şey basit değildir ve en büyük şiirlerinden birini, *Kubilay Han* denen şahane parçayı Coleridge'in afyon alışkanlığına borçluyuz.

Coleridge bize yapıtlarının tam bir tanımı bıraktı, "eğer çabalama hissi ya da bilinçli bir çaba olmaksızın, bütün imgelerin gözünün önünde nesneler olarak canlandığı, bir yandan bunlara karşılık gelen ifadelerin üretildiği bir yapıttan söz edilebilirse." Dizanterinin verdiği ağrıları dindirmek için afyon ruhu almıştı, bir sarayın ve "ayrıca görkemli bir bahçenin" Kubilay Han tarafından inşasını anlatan eski bir kitabı, *Purchas's Pilgrimage*'ı [*Purchas'ın Haccı*] okurken uyuyakalmıştı. "İki yüz ila üç yüz dize arasındaki" şiirin tamamını rüyasında gördüğü uykudan üç saat sonra uyandı ve derhâl yazmaya başladı. Elli dört dizeyi yazmıştı ki "Porlock'tan biri" gelince (Coleridge'in o sırada kaldığı çiftlik evine yakın bir kasabaydı Porlock) ara vermek zorunda kaldı. Ziyaretçi gittikten sonra kaldığı yerden devam ettiğinde "geri kalanı taş fırlatılmış bir nehrin yüzeyindeki imgeler gibi dağılıp gitmişti, yazık! Bir daha dönmemek üzere üstelik." Yine de şiir muhteşemdir:

(...) Üç kez dolan onun etrafında
Ve kapat gözlerini o kutsi korkuyla
Çünkü o özsuyuyla beslenmiş
Ve cennetin sütünü içmiş.

Bunlar 1797'nin yazında olmuştu. Sonbahar sonlarına doğru Coleridge çoktan *Yaşlı Denizci* üzerinde çalışmaya başlamıştı. Aslında büyük üçlemenin üçüncüsünü –insanı

şaşkına çeviren o şeytani çalışmayı, *Christabel*'i– tamamlayacağı kısa süren yoğun bir şiirsel cinnet dönemine girmişti. Bu yaratıcı verimin yalnızca bir uyuşturucunun etkisine mal edilmesi bence yanlış olur. Deha uyarılmaya hazır beklemiyorsa, hiçbir uyuşturucu, deha eseri bir şeyin üretilmesini sağlayamaz; kaldı ki büyük eserleri tetikleyen şey genellikle rastlantıdır –rastlantısal bir sözcük, bir köpeğin havlaması, bir dükkânın vitrinindeki herhangi bir şey. *Kubilay Han*, *Yaşlı Denizci* ve *Christabel*'de bir tür sanrısal pırıltı, doğaüstüne dair güçlü bir farkındalık görmek ve afyondan dem vurmak hayli kolaydır. Ama Coleridge afyon alırken son derece yavan şiirler de yazmıştır ve dünya edebiyatının büyük düşsel şiirlerinin bazıları da, bildiğimiz kadarıyla, sıkı bir perhiz ya da soğuk suyun etkisi altında yazılmıştır. Coleridge'in çağdaşı olan William Blake'in *Vahiy Kitapları*'nın olağanüstü düşsel bir niteliği vardır, ama bütün kanıtlar yapıtı meydana getirirken Blake'in basit, hatta çetin şartlarda yaşadığını, hayalgücünün dışsal uyaranlarla değil sadece kendisiyle beslendiğini göstermektedir. Görünen o ki şiirsel hayalgücü otonomdur. Kısa bir süreliğine Coleridge'de canlanmış, sonra da ölmüştür. Gücünün neden bu kadar kısa sürdüğüne ya da alev alev yanmaya neden o zaman başladığına kafa yormak boşunadır. Şiirleri elimizde, bu kadarı da gayet yeterli.

Yeterli, ama tamamen değil. Şiirlerin ham malzemelerini incelemek, Coleridge'in o sırada hangi kitapları okuduğunu, insanların ona neler söylediğini, zihninde hangi saplantıların hüküm sürdüğünü sormakta sakınca yoktur. Bu meseleleri en iyi inceleyenlerden biri, Amerikalı bir uzman, J. L. Lowes tarafından yazılmış *The Road to Xanadu* isimli eserdir (Xanadu Kubilay Han'ın görkemli haz tapınağını inşa ettiği yerdir). Lowes, Coleridge'in 1795-1799 arasında tuttuğu deftere bakar, sözcükler ve cümleler bulup çıkarır ve *Yaşlı Denizci* ile *Kubilay Han* arasındaki bağları açığa çıkarır. Ciddi bir

kazı faaliyetidir bu, ancak çok temel bir soru –*Büyü* nereden geliyor? sorusu– yine de tamamen yanıtsız kalır.

Coleridge çeşitli konularda okuyan meraklı bir okurdu ve *Yaşlı Denizci* ya da *Kubilay Han*'ı yazarken, ya da tabiri caizse bu şiirler kendilerini yazdırırken, okuduklarının büyük bir kısmı kesinlikle bilinçli olarak aklında değildi. Bir şiir ya da bir hikâyenin yaratılma eyleminde bilinçdışı aklın oynadığı rolü her yaratıcı yazar takdir eder: yaratıcı süreci başlatan rastlantısal bir uyaran, süreci nihayetine erdiren bir dinamo, bir ardiyenin yer aldığı bilinçdışı mahzenlerinden fışkıran bir enerji ve malzeme. Coleridge'in ardiyesi tıka basa doluydu. En yetkin uzmanın bile yanıt bulamadığı gizemli soru şudur: Bu dağınık parçaları –hafıza kırıntıları ve parçaları, kısmen sindirilmiş okuma lokmalarını– sanatsal bir bütüne dönüştüren kuvvet nedir? Diğer bir ifadeyle, bir şiir neden yazılmalıdır ki?

13 Kasım 1797'de Wordsworth ve kız kardeşi Dorothy, Coleridge'le birlikte Somerset'teki Quantock tepelerinde yürüyüş yapmaya gittiler. Masraflarını karşılamak için de *New Monthly Magazine*'in kabul edebileceği bazı şiirler – birlikte ve tek başlarına– yazmaya karar verdiler. Coleridge eski balad tarzında bir anlatı şiir yazmaya çalışacak, Wordsworth de onunla işbirliği yapacaktı. İlk birkaç ay Coleridge uzun şiirler hakkında çeşitli fikirler üzerinde düşündü durdu –Kâbil, şeytanın kökeni, hezeyanın "dışsal şeylerle kendi düşsel manzarasını" nasıl birbirine karıştırdığı hakkında ve bu sonuncu projenin imgelerinin "yüksek enlemler"den çıkarılması gerektiğini düşünüyordu. Bir komşusu, Bay Cruikshank, mürettebatı güvertede duran bir gemi iskeletini gördüğü rüyasını Coleridge'e anlatmıştı. Biraz para kazanma mecburiyetinin dürtmesiyle, şiirsel hayalgücü bu rüyanın kayıp parçalarını ve nüvelerini birleştirmeye başladı: Eylem Kâbil'in başına gelen gibi, gemiyi dünya üzerinde dolaştıran şeytani bir eylem, olayın geçtiği yer yüksek enlemler, atmos-

fer kabusvari ve delice –kısacası doğal ve doğaüstü bir arada. Wordsworth Quantock kazısının başlamasından birkaç gün önce Shelvocke'un *Voyages*'ını okuyordu ve Coleridge güney denizlerindeki devasa albatroslardan söz etti. Daha ileri giderek, bir albatrosun vurulmasının (Shelvocke'un kitabında anlatıldığı gibi) pekâlâ Kâbil'in kardeşini katletmesi gibi, şeytani bir eylem olabileceğini, bu eylemin gemiyi sırf iskeletinin kalacağı bir cehenneme sürükleyebileceğini söyledi. Şiir bu karma kaynaktan çıktı. Wordsworth Coleridge'in bu yolculuğa tıpkı geminin kendisi gibi tek başına çıkması gerektiğini anlamıştı: Arkadaşına sadece birkaç dize verdi, ama işbirliği tamamen rafa kalkmıştı.

Albatrosun vurulması Coleridge'i insancıl-duygusal olmaktan ziyade felsefi ve derin bir korkuyla sarsmıştı. Hayvanları severdi (bir eşek hakkında etkileyici kısa bir şiir dahi yazmıştır), aynı zamanda yaşamı tek ve bölünmez bir şey olarak görüyordu, insan ve ondan aşağı canlılar sadece kardeş değil, devasa tek bir gövdenin bağımsız organları gibiydi. Coleridge için Tanrı, sadece insandan mikroba dek bütün dünyevi varlıkların yaşam kaynağı değildi, aynı zamanda birincil ve nihai yaşamın kendisiydi. Dolayısıyla herhangi bir yaşamın yok edilmesi bir tür küfürdü, "Tanrı'ya karşı işlenmiş bir günah", Tanrı'nın kutsallığının esasına saldırmaktı. Coleridge bütün canlılara fark gözetmeyen bir sevgi beslemenin insan için kolay olmadığını teslim eder –Hristiyan mitolojisinde bile yılan nefret uyandırıcıdır– ama bu sevgi öğrenilmelidir: Tek Yaşam'ın mantığı bunu gerektirir, Tanrı sevgisine ve onunla nihayet bir olma başarısına giden yol buradan geçer.

Sürüngenlerin –şiirde deniz yılanı suretinde– yaşamının, Yaşlı Denizci'nin albatrosu öldürme günahını işledikten sonraki iyileşme sürecinde büyük bir sınav olması hayli önemlidir. Ne zamanki denizdeki bu sümüksü iğrenç yaratıklara sevgi duyar, işte o zaman daha önce çirkinlik gördüğü yer-

deki güzelliği kutsar ve kefaretinin başladığını anlar. Kuşun cesedinden oluşan haç boynundan düşer. Dr. J. B. Beer bize şiirdeki üç temanın –güneş, yılan, hızlı hareket– önemini ve bunların Coleridge'in kendi yaşam felsefesi açısından faydalı bulduğu bir Mısır hiyeroglifiyle ilişkilendirilebileceğini hatırlatır. Güneş, ışık ve enerji kaynağı olarak Tanrı'yı temsil eder; yılan bu enerjinin evrendeki hareketini temsil eder. Ancak güneşi arayan kanatlarla sembolize edilebilecek sevginin gücü aracılığıyla, kendi kaynağıyla ilişki kurmazsa bu enerji şeytani de olabilir. Mısırlılar bu imgeleri, şiirin simgesi sayılabilecek türden tek bir resimde birleştirirler. Sevgi bir lütuftur, ama aynı zamanda eylemdir. Pasif bir ruha sunulmuş ilahi bir armağan değildir sadece; kasıtlı ve fiziksel bir faaliyettir.

Kimi yerde neşeli ve çocuksu bir ton taşısa da *Yaşlı Denizci* çocuklar için yazılmış bir masal değildir, yetişkinlere yazılmış bir alegoridir. Coleridge'in yaşamın kutsal birliğine dair önermesinin de işaret ettiği gibi, ona (yaşamın kutsal birliğine) karşı günah işleyen biri için hiçbir ceza çekilemez değildir, evren de günahkârın kefaretini güvenceye almak için kendisini asla aşırı dayatamaz. Yaşlı Denizci'de Kâbil'den çok şey vardır, ama Kâbil Âdem'in bir yüzüdür, dolayısıyla da hepimizin bir parçasıdır: Denizci İnsan'dır. (Lakin Akıl Çağı'nın aklındaki insan değildir!) Son derece gerçek ve rahatsız edici bir karakterdir. (Kendi tarzında Shakespeare'in yarattığı karakterler kadar inandırıcıdır.) Kökenine dair yorumlar yapmamız kaçınılmazdır. Mesela, Coleridge'in çağdaşı John Sterling büyülenmiş gezginde, şairin kendisinden çok şey, şairin geniş, hülyalı yüzünde aynı "parlayan gözü" ve "yarı dünyevi, yarı marazi bir ışık"ı gördüğünü sanmıştır. Bu geçmişe dönük bir teşhistir. T. S. Eliot'ın Denizci'yi Coleridge'in İlham Perisi'yle özdeşleştirmesi, perinin kısa bir ziyaretle onu "lanetli bir adama" dönüştürdüğü fikri tuhaf, lüzumsuz bir yakıştırmadan ibarettir. Manchester Grammar

School'dan (büyük bir afyon düşkünü ve Coleridge hayranı olan Thomas de Quincey'nin eğitim gördüğü yer) bir İngilizce üstadı olan J. H. S. Amstrong Aristophanes'in *Kurbağalar* oyunundan birkaç dize alıntılar. Bu dizeler Coleridge'in 1795-99 dönemi defterinden alınmıştır, belli ki yazar oyunu tekrar okurken bu dizeleri defterine not etmiştir. Dizeler oyunun Dionysos'un Yeraltı Dünyası'na bir yolculuk yapmayı düşündüğü ve cehennemin zalim kayıkçısı olan Kharon tarafından canavarla dolu (deniz yılanları da vardır) bir sudan geçirilmesi gerektiğini öğrendiği bölümünden alınmıştır. Kharon Aristophanes tarafından *geron nautes* –Yunancada "yaşlı denizci"– olarak tarif edilmiştir. Belki de Kharon'un hem imgesi hem de tarifi Coleridge'in bilinçdışına yerleşmişti, dışarı çıkmayı bekliyordu ve şair şiiri yazmaya başladığında tam bir dönüşüm geçirerek de olsa devreye girmişti, kim bilir? Bu mümkün ama o kadar da önemli değil. Kharon ölümün hizmetindedir, oysa Coleridge'in kahramanı yaşamın hakikatine dair vaaz verir.

Hayret verici ayrıntıları bir yana, *Yaşlı Denizci*'nin hikâyesi basit bir ahlak dersiyle sona erer. Yakın bir akrabasının düğününe gelen sıradan bir adam, cinsel aşkın kutlamasından uzağa çekilir ve kendisine daha derin bir aşkın, biyolojiyle ilgisi olmayan bir sevginin gizemleri öğretilir. Denizci hâlâ bizim gibi insan olsa da sonsuzluğun vekilidir. Yolculuğu yüce bir başkalaşımla değil, kendi ülkesine dönmesiyle sonlanmıştır. Sevgi dersi onu sevginin kaynağına değil, yalın ama derin bir ifşaatla her günü her an dönüştürme ihtiyacına götürür. Düğün davetlisi sarsılır ve ertesi sabah "daha kederli ve daha bilge" uyanır. Ama (tahmin edebiliriz ki) kıvanç gibi bir şeyle dolu bir güne uyanır: O büyük dersi almıştır, sevgi yaşamını değiştirecektir. Denizci onun üzerinde etkili olmuştur ve öğretisini bir kez daha, belki başka bir düğün davetlisine anlatmak için başka bir yere gitmiştir.

Bütün bunlara rağmen *Yaşlı Denizci* bir dinî nasihat değil, bir sanat eseridir. Bakışının keskinliği ve yeniliği ile haz vermek ve şaşırtmaktır kaderi. Yoğun kişisel bir bakıştır bu: Wordsworth haklıydı, işbirliği yapmaları mümkün değildi, her ne kadar şiirin en çok sevilen dizelerini yazmış olsa da: "Şu pütürlü deniz kumuna benzer / Uzun, ince ve esmer bedeninden." (Coleridge bu dizeler için minnettarlığını ifade etmiştir.)

Yine de Coleridge'in şahsi tasavvurunun alenen gayrişahsi bir biçimde –anonim bir halk sanatının ritim ve biçimiyle– aktarılması tuhaftır. Şiir kasten eski İngiliz baladlarını, Robin Hood veya Sir Patrick Spens gibi yerel kahramanlar hakkındaki o veciz basit manzum anlatıları taklit eder. İlk dörtlüğe bakın, "Kral ikamet eder Dunfermline kasabasında / İçer kan rengi şarabı / Ah nereden bulurum acınası bir kaptanı / Şu güzel gemimi yürütecek?" gibi özgün balad girişlerine ne çok şey borçlu olduğunu göreceksiniz. Coleridge'in şiiri ilerledikçe, daha karmaşık bir sanata temas eder, ama uzun zaman önce ölmüş, anonim balad şairini dinlediğimiz yanılsaması şiirin sonuna dek sürer. Coleridge'in en önemli üç şiirinin de bu gayrişahsilik özelliğini taşıması ilginçtir: Şahsi tasavvurlar, hep olduğu gibi, yaratıcıları tarafından inkâr edilir ve başka bir sese, ölü ve isimsiz birinin sesine devredilirler. *Kubilay Han* Coleridge'in uykudaki beynine yazdırılmıştır; *Christabel* zaman makinesiyle seyahat eden, Romantik devrin tuhaf inceliklerini ödünç almış mesafeli bir Ortaçağ şairi tarafından yazılmış gibidir. *Yaşlı Denizci*'de iki ses vardır ve hiçbiri Coleridge'in doğal sesi değildir. *Balad* söyleyenin kendisi vardır ve Coleridge olan biteni özetlemek ve açıklamak için eklediği mensur şerhlerde görünür; bir de kusursuzca melodik bir üsluba sahip kabiliyetli bir anonim âlim vardır. Görünen o ki Coleridge en iyi kendi kişiliğini reddettiğinde yazabiliyordu. Utangaç, uyuşuk, şüpheciydi, işini kendisi adına görmesi için başka şairler icat etmek zorundaydı.

Şiirini başka bir sese devretmek Coleridge'in olağan hatalarının –laf kalabalığı, Şiirsel Söyleyiş, üslubun etkisizleşmesi, hazmedilmemiş felsefe, yapay yoğunluk, didaktik coşkulu hitabet– tamamından kurtulmasına yardım etmişti. Vekili balad sanatının biçimsel gereklerini yerine getirirken, eylemdeki akıcılığa, dilde aşırı bir sadeliğe ve görsellikte keskin, neredeyse sinematografik bir netliğe bağlı kalmıştı. *Evet, sümüksü şeyler bacaklarını sürüdü / Yapış yapış olmuş o okyanusta (...) Ve her bir ruh yanımdan geçti, / Kundaklı yayımın vızıltısı gibi! (...) Düştü Güneş'in halesi, yıldızlar hücum etti / Tek adımda indi karanlık*. Her bir imge öyle parlaktır ki bir dörtlükten diğerine geçerken gözlerimizi kırpıştırırız. Bazen her bir sözcüğün organik yaşamla (güneş eril, ay dişil olsa da) ürperdiği bir dilin bizzat doğumunda hazır bulunduğumuz hissine kapılırız. Kimi zaman sadelik naif görünür, ninnilerdeki gibi, ama "çocuksu" olanı "çocuk gibi" olanla karıştırmamamız gerekir. Büyük şairin bakışları daima bir çocuğun ilkel açıkyürekliliğini taşır. Şair kulaklarını çocuğu keyiflendiren ses tekrarlarına kabartır. Ama kafası yetişkinin karmaşa ve hayal kırıklığıyla tıka basa dolu olabilir.

Neticede *Yaşlı Denizci*'yle ilgili hayranlık duyduğumuz şey, hayalgücünü şekillendirmeye dair sunduğu delildir. Wordsworth'ün doğal dünyası –Doğa Tanrı'sının gölgesi arkasında belirse de– tanıdık yasalarla idare edilen bildiğimiz dünyadır. Coleridge'de doğal dünya bolca doğaüstü olaya sahne olur ama okurlar yine de inanmamayı askıya almakta hiçbir zorluk yaşamazlar. Ne de olsa alışıldık yapıdaki ve doğanın yasalarındaki parçalanmanın sebebi doğal olmayan bir suçtur: Eğer bütün yaşamlar tek bir yaşamı meydana getiriyorsa, en küçük organının kötü davranması bütün yapının hastalanmasına ve delirmesine yol açar. Coleridge bize sıradan fenomenin arkasındaki gizli korkunç gerçekleri gösterir. Bu yüzden *Yaşlı Denizcinin Ezgisi* bir ifşaatlar kitabıdır. Ana ifşaat ise, sevginin evreni bir arada tuttuğu savıdır.

Coleridge Victoria dönemi başlamadan, 1834'te öldü. Louis Christophe Gustave Paul Doré ondan birkaç yıl önce doğdu ve ilk Romantiklerden çok farklı bir zevke sahip bir çağda yaşadı –hatta bu çağın kalıba dökülmesine yardım etti– ve 1883'te öldü. Doré, Coleridge'ten farklı olarak, büyük değişimlere maruz kalmayan bir beceriye sahip usta bir sanatçıydı. Ayrıca Doré'nin sıkı çalışma kapasitesiyle şairin Hamletvari miskinliği arasında keskin bir zıtlık vardı. Doré on altı yaşındayken Paris'te yayımlanan mizahi *Journal Pour Rire*'e çiziyor, en iyi bilinen –Rabelais'nin eserleri (1872) ve Balzac'ın *Contes Drolatiques*'i için (1865) yaptığı– kitap illüstrasyonlarına yakışır yabanıl bir gülünçlüğü sergiliyordu. *İncil*, *İlahi Komedya*, *Don Quixote*, La Fontaine'in *Masallar*'ı –klasik, destansı ya da görkemli bir gülünçlüğe sahip ne varsa hepsi– dâhil olmak üzere yüze yakın kitabı resimledi. Avrupalının hayalgücü üzerinde kayda değer bir nüfuzu vardır: Cervantes'in İspanya'sını düşünürken gerçekte Doré'ninkini düşünürüz; Doré'nin *Cehennem*'i de Dante'ninkinden daha korkunçtur.

Doré'nin efektlerinin başarısı tamamen onun çizgilerini kalıba aktaran oymacıların becerisine bağlıydı. Yaşadığı dönemde hepsi beklendiği kadar becerikli olmayan kırk kadar oymacı istihdam ediyordu. Dore'nin dehasının bir zanaatkârın beceriksizliğiyle nasıl rezil olabileceğini gösteren korkunç ve klasik örnek, Balzac hikâyelerinden birinin başında bulunabilir. Doré detaylı bir bina, bir de örnek bir pencere çizmiş, yanına da "vs." (etc.) yazmış, pencere düzeneğini tamamlama işini oymacıya bırakmıştı. Ama oymacı körü körüne "etc."yi de kopyalamıştı. Bu üç harf hâlâ o illüstrasyonda baş aşağı duruyor ve penceresiz ön cepheyi süslüyor. Doré'nin pür mekanik olana tahammülü yoktu; canlı şekiller, fantastiğin uyarıcılığı varsa ve iyi basılmışsa, Doré'nin çizim ve ışık-gölge oyunlarının olağanüstü nitelikleri açığa çıkar.

Yaşlı Denizci'yi 1876[3] yılında resimledi ve bu kitabın gösterdiği gibi, oymacıları konusunda şaşılacak derecede şanslıydı. Şiirin konusunun hayalgücünü ateşlediği ve şairin acayip hayalgücünün büyüsüne kapıldığı açıktır. İki kadının çürümüş güvertede zar attığı sahnede gerçek bir Coleridge esrarengizliği vardır, Denizci'nin batan enkazdan kürek çekerek uzaklaştığı sahnede yabanıl bir hareket ve fiziksel bir çatışma vardır, soğuk ve sıcağın hipnotize edici etkisi kesintisiz hissedilir, denizin uçsuz bucaksızlığının çerçevelediği bir durağanlık ve hareket vardır. Doré'nin sanatı dönüşümlü olarak bir dinç, bir tutumlu, bir detaylıdır. Hal böyleyken, yeteneğinin erkeksiliğine rağmen, burada sunulan birliktelikte verimli taraf rolünü üstlenen odur. Dörtlükten resme geçeriz, ama sonunda daima merakla sözün gücüne varırız.

Okumak ya da yeniden okumak üzere olduğunuz şey, İngilizce şiirin mucizelerinden biridir. Rahatlıkla, asla tam anlamıyla anlaşılmamış gizli azametin dokunaklı bir anıtı olarak değerlendirilebilir. Kuşkusuz, Coleridge'in dehasının beyaz ateşi asla aynı şiddetle yanmayacaktı, yaşamının büyük bir kısmı verimsiz bir gölgede harcanacaktı. *Yaşlı Denizci*'yi üreten yaratıcı anlar doğaları gereği nadiren gelirler, zira yoğunlukları muazzamdır. O büyük şiirsel tasavvurun Coleridge'e yaşamının kısa bir döneminde de olsa bahşedilmesi yetmiştir, o tasavvuru bizimle paylaşması için de bu kitabın kapağını aralamamız yeter.

Anthony Burgess

---

3 Bütün Doré kataloglarında da belirtildiği üzere, Doré edisyonunun ilk baskısının 1876 yılında yapıldığı sanılmaktaydı. Ancak kitabın 1875 yılında yayınlanmış olabileceğine dair kuşkular vardı. Elinizdeki edisyonda yayınevimizde muhafaza edilen 1875 baskısına ait illüstrasyonlar kullanılmıştır. Böylelikle kitabın 1875 yılında yayınlandığı ilk defa kanıtlanmış oluyor. (e.n.)

Çevirmenin Notu

Şiir ilk kez 1798 yılında *The Rime of the Ancyent Marinere* başlığıyla *Lyrical Ballads*'ın içinde yayımlanmıştır. Kitaptaki ilk şiirdir ve anlatıdaki olayları özetleyen bir argümanla başlar. Coleridge 1817 yılında *Syblline Leaves* [Kehanet Yaprakları] başlıklı bir seçkide şiirin gözden geçirilmiş bir nüshasını yayımlamıştır. Bu edisyonda dil arkaik öğelerden arındırılmış, başındaki argüman çıkarılmış, şair gerekli gördüğü yerlere şerhler eklemiştir. Coleridge şairliğinden kaçan ya da şairliğini zaman zaman reddeden bir şair olarak, şiirlerini sürekli düzeltmekten geri durmamıştır. Bu sebeple ben de çeviride şair hayattayken basılmış ve tasnifi 1817 edisyonundan çok farklı olmayan son edisyonu, yani 1834 edisyonunu esas aldım.

Çevirinin son halini okuyup görüş bildirme nezaketinde bulundukları için Sevgili Zehra Aksu Yılmazer ve Güven Turan'a teşekkürü borç bilirim.

Çeviriyi, yayınevimizde yıllarca bize sevgisi ve muhabetiyle eşlik eden ve kısa süre önce kaybettiğimiz kedi dostumuz Bekir'e ithaf ediyorum.

Hande Koçak, 2018

Kısa Kaynakça

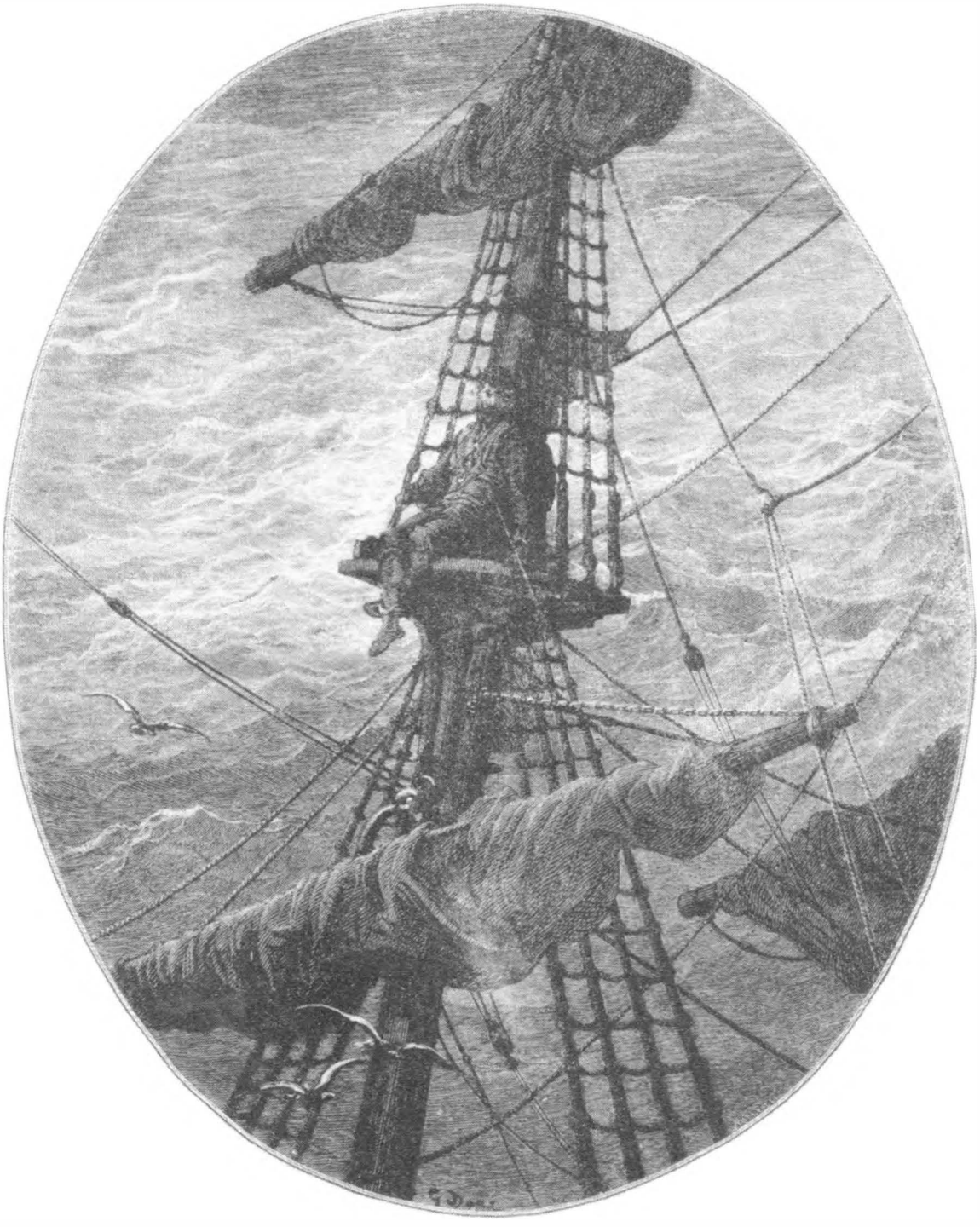
Samuel Taylor Coleridge, *Biographia literaria*, Everyman's Library, Orion Publishing Group Ltd., Londra 1997.

———, *Sibylline leaves: a collection of poems*, Rest Fenner, Londra 1817.

———, "The Rime of the Ancient Mariner", *Selected Poetry*, Ed. H. J. Jackson, Oxford World's Classics, Oxford University Press, Oxford 2009.

Samuel Taylor Coleridge-William Wordsworth, *Lyrical Ballads with a few other poems*, Ed. Michael Schmidt, Penguin Classics, Penguin Books, Londra 2006.

Minâ Urgan, *İngiliz Edebiyatı Tarihi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2011.

THE RIME OF THE ANCIENT MARINER

YAŞLI DENİZCİNİN EZGİSİ

Facile credo, plures esse Naturas invisibles, quam visibiles in verum universitate. Sed horum omnium familiam quis nobis enarrabit? et gradus et cognotiones et discrimina et singulorum munera? Quid agunt? quae loca habitant? Horum rerum notitiam semper ambivit ingenium humanum, numquam attigit. Juvat, interea, non diffiteor, quandoque in anima, tanquam in tabula, majoris et melioris mundi imaginem contemplari: ne mens assuefacta hodiernae vitae minutiis te contrahat nimis, et tota subsidat in pusillas cogitationes. Sed veritati interea invigilandum est, modusque servandus, ut cera ab incertis, diem a nocte, distinguamus.

(T. Burnet, *Archaeol. Phil.*)

Kainattaki gözle görülemez Âlemlerin sayısının, gözle görülebilir olanlardan daha çok olduğuna kolayca inanırım. Ama bütün bu âlemlerin familyasını; her birinin mertebesini, ilişkilerini, ölçütlerini ve işlevlerini bizim için kim açıklığa kavuşturabilir? Ne yaparlar? Nerelerde ikamet ederler? İnsan zihni daima bunların bilgisine ermeye çalışmış, ama bu bilgiyi asla ele geçirememiştir. Bu arada düşünsel olarak zihinde, âdeta bir levhanın üzerindeymişçesine daha engin ve daha iyi bir dünyayı canlandırmanın zaman zaman faydalı olacağını inkâr etmiyorum, gündelik yaşamın sıradan meseleleriyle meşgul zihinlerimiz haddinden fazla daralmaktan ve cüzi fikirlere tamamen kapılmaktan bu sayede kurtulur. Yine de gündüzü geceden ayırır gibi, kesin olan ve olmayanı birbirinden ayırabilmemiz için hakikat konusunda dikkatli olmalı ve ayarını kaçırmamalıyız.

(T. Burnet, *Archaeol. Phil.*)

Part I

An ancient Mariner meeteth three gallants bidden to a wedding feast, and detaineth one.

It is an ancient Mariner,
And he stoppeth one of three.
'By thy long beard and glittering eye,
Now wherefore stopp'st thou me?

The Bridegroom's doors are opened wide,
And I am next of kin;
The guests are met, the feast is set:
May'st hear the merry din.'

He holds him with his skinny hand,
'There was a ship,' quoth he.
'Hold off! unhand me, grey-beard loon!'
Eftsoons his hand dropt he.

The Wedding-Guest is spell-bound by the eye of the old seafaring man, and constrained to hear his tale.

He holds him with his glittering eye—
The Wedding-Guest stood still,
And listens like a three years' child:
The Mariner hath his will.

I. Bölüm

Yaşlı Denizci düğün ziyafetine davetli üç beyefendiyle karşılaşır ve içlerinden birini alıkoyar.

Yaşlı bir Denizci'ydi belli ki
Durdurdu üçünden birini
"Uzun kır sakalın, ışıldayan gözlerinle
Niye durdurdun ki sen beni?

İşte açıldı Damat'ın kapıları
Ve bendeniz en yakın akrabası
Davetliler karşılandı, ziyafet hazır
Çınlasın artık şu sevinç nidaları."

Yapıştı yakasına kupkuru eli
"Bir gemi vardı," dedi.
"Bırak! Çek elini kır sakallı zırdeli!"
Beriki indirdi hemen elini.

Düğün Davetlisi yaşlı gemicinin gözlerinin büyüsüne kapılmıştır ve onun hikâyesini dinlemeye mecbur kalır.

Işıldayan gözünü ona dikti—
Düğün Davetlisi hareket edemedi
Söz dinledi üç yaşında çocuk gibi
Muradına ermişti Denizci.

It is an ancient Mariner,
And he stoppeth one of three.
'By thy long beard and glittering eye,
Now wherefore stopp'st thou me?
He holds him with his skinny hand,
'There was a ship,' quoth he.

Yaşlı bir Denizci'ydi belli ki
Durdurdu üçünden birini
"Uzun kır sakalın, ışıldayan gözlerinle
Niye durdurdun ki sen beni?
Yapıştı yakasına kupkuru eli
"Bir gemi vardı," dedi.

The Wedding-Guest sat on a stone:
He cannot choose but hear;
And thus spake on that ancient man,
The bright-eyed Mariner.

'The ship was cheer'd, the harbour clear'd,
Merrily did we drop
Below the kirk, below the hill,
Below the lighthouse top.

The Mariner tells how the ship sailed southward with a good wind and fair weather, till it reached the Line.

The Sun came up upon the left,
Out of the sea came he!
And he shone bright, and on the right
Went down into the sea.

Higher and higher every day,
Till over the mast at noon——'
The Wedding-Guest here beat his breast,
For he heard the loud bassoon.

The Wedding-Guest heareth the bridal music; but the Mariner continueth his tale.

The bride hath paced into the hall,
Red as a rose is she;
Nodding their heads before her goes
The merry minstrelsy.

Düğün Davetlisi oturdu bir taşa
Çaresi mi vardı dinlemekten başka
Sürdürdü anlatmayı o yaşlı adam
O Denizci, gözleri delice parlayan.

"Gemi şenlendi, liman boşaldı
Açıldık neşeyle, giderek ufaldı
Önce kilise, sonra tepe
Derken deniz fenerinin başı.

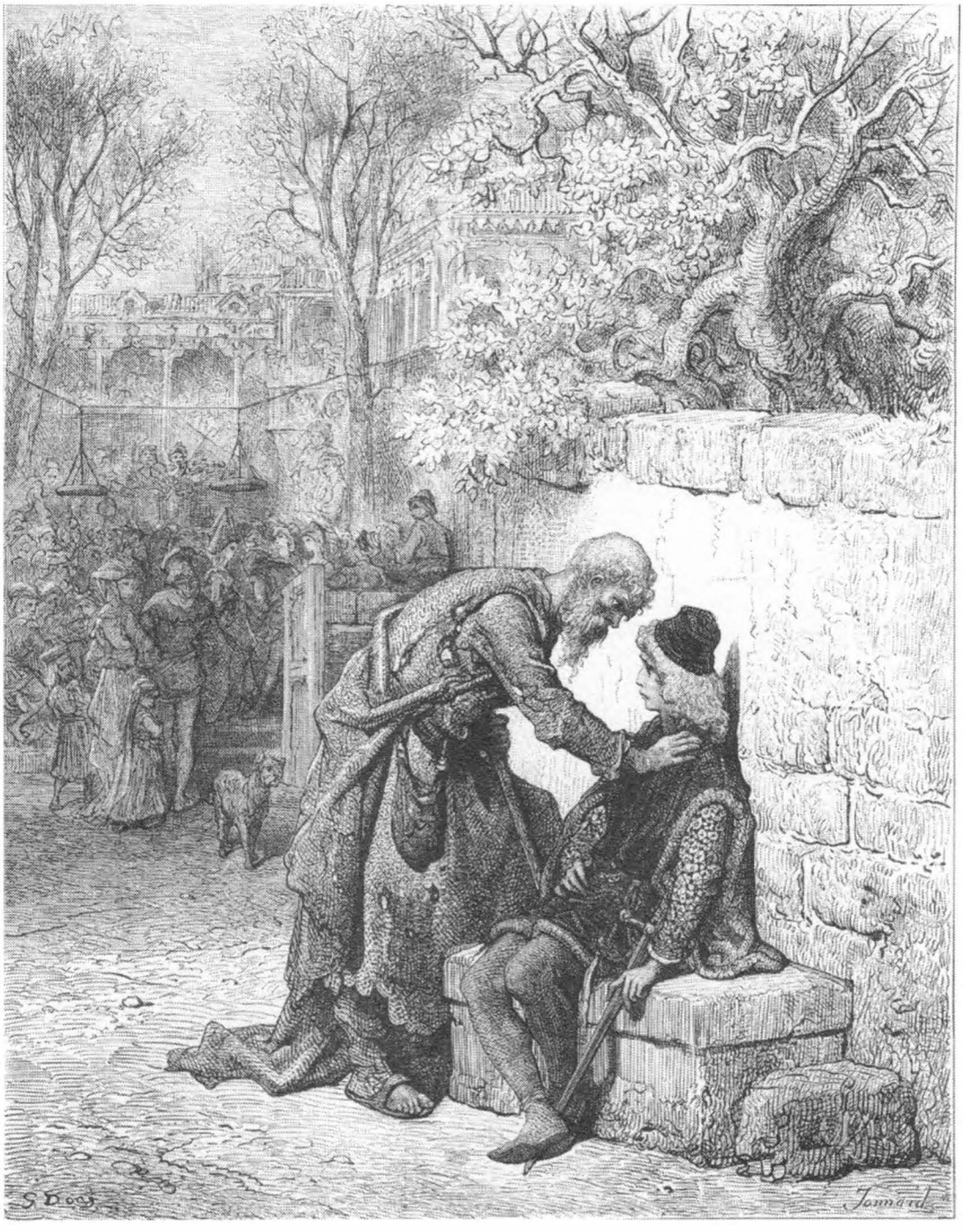
Denizci geminin Ekvator'a varana dek müsait bir rüzgâr ve güzel bir havayla güneye doğru yol alışını anlatır.

Güneş yükseldi solumuzdan
Süzülerek denizden çıkmıştı!
Ve parladı ışıl ışıl, sonra sağdan
Denizin dibini boyladı.

Yükseldi de yükseldi gün geçtikçe
Varıyordu artık öğlen serenin tepesine
Düğün Davetlisi'nin içi gitti
Duymuştu fagotun gür sesini.

Düğün Davetlisi düğün müziğini duyar, ama Denizci hikâyesini anlatmaya devam eder.

Gelin salona attı adımını
Bir gül kadar kızarmıştı
Önünden gidiyordu o şen şakrak çalgıcılar
Sallayarak başlarını.

The Wedding-Guest sat on a stone:
He cannot choose but hear;
And thus spake on that ancient man,
The bright-eyed Mariner.

Düğün Davetlisi oturdu bir taşa
Çaresi mi vardı dinlemekten başka
Sürdürdü anlatmayı o yaşlı adam
O Denizci, gözleri delice parlayan.

The bride hath paced into the hall,
Red as a rose is she;
Nodding their heads before her goes
The merry minstrelsy.

Gelin salona attı adımını
Bir gül kadar kızarmıştı
Önünden gidiyordu o şen şakrak çalgıcılar
Sallayarak başlarını.

The Wedding-Guest he beat his breast,
Yet he cannot choose but hear;
And thus spake on that ancient man,
The bright-eyed Mariner.

The ship drawn by a storm toward the South Pole.

'And now the STORM-BLAST came, and he
Was tyrannous and strong:
He struck with his o'ertaking wings,
And chased us south along.

With sloping masts and dipping prow,
As who pursued with yell and blow
Still treads the shadow of his foe,
And forward bends his head,
The ship drove fast, loud roar'd the blast,
The southward aye we fled.

And now there came both mist and snow,
And it grew wondrous cold:
And ice, mast-high, came floating by,
As green as emerald.

The land of ice, and of fearful sounds, where no living thing was to be seen.

And through the drifts the snowy clifts
Did send a dismal sheen:
Nor shapes of men nor beasts we ken—
The ice was all between.

Düğün Davetlisi'nin içi gitti
Çaresi mi vardı dinlemekten başka
Sürdürdü anlatmayı o yaşlı adam
O Denizci, gözleri delice parlayan.

Gemi fırtınayla güney kutbuna doğru sürüklenir.

"Derken FIRTINA KOPTU,
Çok acımasız, çok güçlüydü:
Amansız kanatlarıyla vurdu
Kovaladı bizi güney boyu.

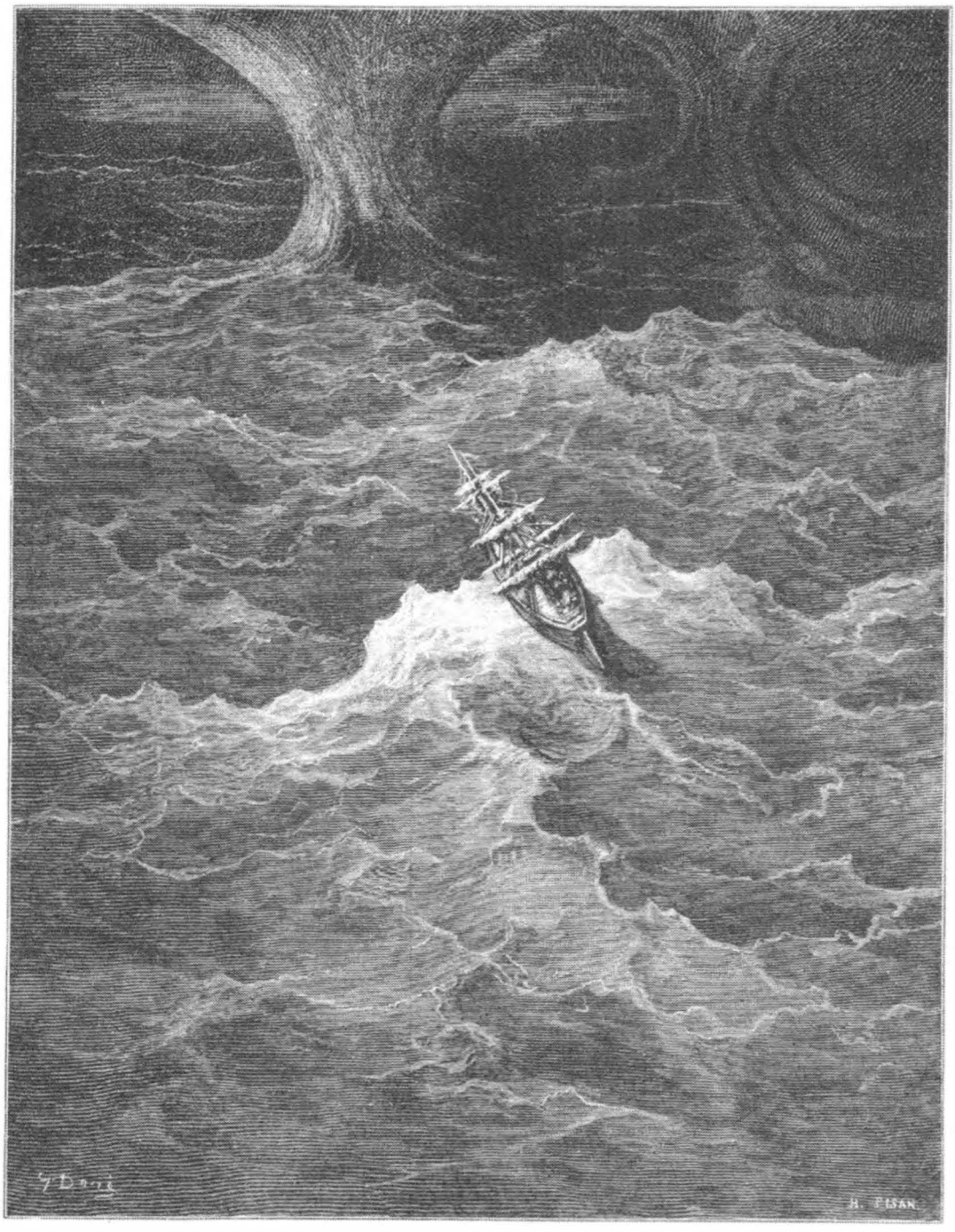
Yatıp kalkan direkler, batıp çıkan pruva
Düştük önüne çığlık ve felaketin
Ezip geçiyordu hasmının gölgesini
İleriye eğiyordu başını hâlâ
Hızla atıldı gemi, fırtına gürledi
Kaçtık elbet güneye doğru.

Derken hem sis hem kar indi
Birden nasıl da buz kesti:
Yanımızdan seren boyu buzlar geçti,
Zümrüt gibi yemyeşildi hepsi.

Canlı hiçbir şeyin görülmediği, buz ve ürkütücü sesler diyarı.

Ve sürükleniyordu karlı tepeler
Yayarak etrafa kasvetli bir parıltı:
Tanıdık ne insan ne hayvan sureti vardı,—
Donmuştu âlem, buzdu her yer.

S. T. Coleridge

'And now the STORM-BLAST came, and he
Was tyrannous and strong:
He struck with his o'ertaking wings,
And chased us south along.
With sloping masts and dipping prow,
As who pursued with yell and blow
Still treads the shadow of his foe,
And forward bends his head,
The ship drove fast, loud roar'd the blast,
The southward aye we fled.

"Derken FIRTINA KOPTU,
Çok acımasız, çok güçlüydü:
Amansız kanatlarıyla vurdu
Kovaladı bizi güney boyu.
Yatıp kalkan direkler, batıp çıkan pruva
Düştük önüne çığlık ve felaketin
Ezip geçiyordu hasmının gölgesini
İleriye eğiyordu başını hâlâ
Hızla atıldı gemi, fırtına gürledi
Kaçtık elbet güneye doğru.

And now there came both mist and snow,
And it grew wondrous cold:
And ice, mast-high, came floating by,
As green as emerald.
And through the drifts the snowy clifts
Did send a dismal sheen:
Nor shapes of men nor beasts we ken—
The ice was all between.

Derken hem sis hem kar indi
Birden nasıl da buz kesti:
Yanımızdan seren boyu buzlar geçti,
Zümrüt gibi yemyeşildi hepsi.
Ve sürükleniyordu karlı tepeler
Yayarak etrafa kasvetli bir parıltı:
Tanıdık ne insan ne hayvan sureti vardı,—
Donmuştu âlem, buzdu her yer.

S. T. Coleridge

The ice was here, the ice was there,
The ice was all around:
It crack'd and growl'd, and roar'd and howl'd,
Like noises in a swound!

Till a great sea-bird, called the Albatross, came through the snow-fog, and was received with great joy and hospitality...

At length did cross an Albatross,
Thorough the fog it came;
As if it had been a Christian soul,
We hail'd it in God's name.

It ate the food it ne'er had eat,
And round and round it flew.
The ice did split with a thunder-fit;
The helmsman steer'd us through!

And lo! the Albatross proveth a bird of good omen, and followeth the ship as it returned northward through fog and floating ice.

And a good south wind sprung up behind;
The Albatross did follow,
And every day, for food or play,
Came to the mariners' hollo!

Nereye baksan buz, buz, buz
Buz her yanımız:
Çatırdadı, hırıldadı, gürledi, uğuldadı
Bayıldık sandık duyunca bunları!

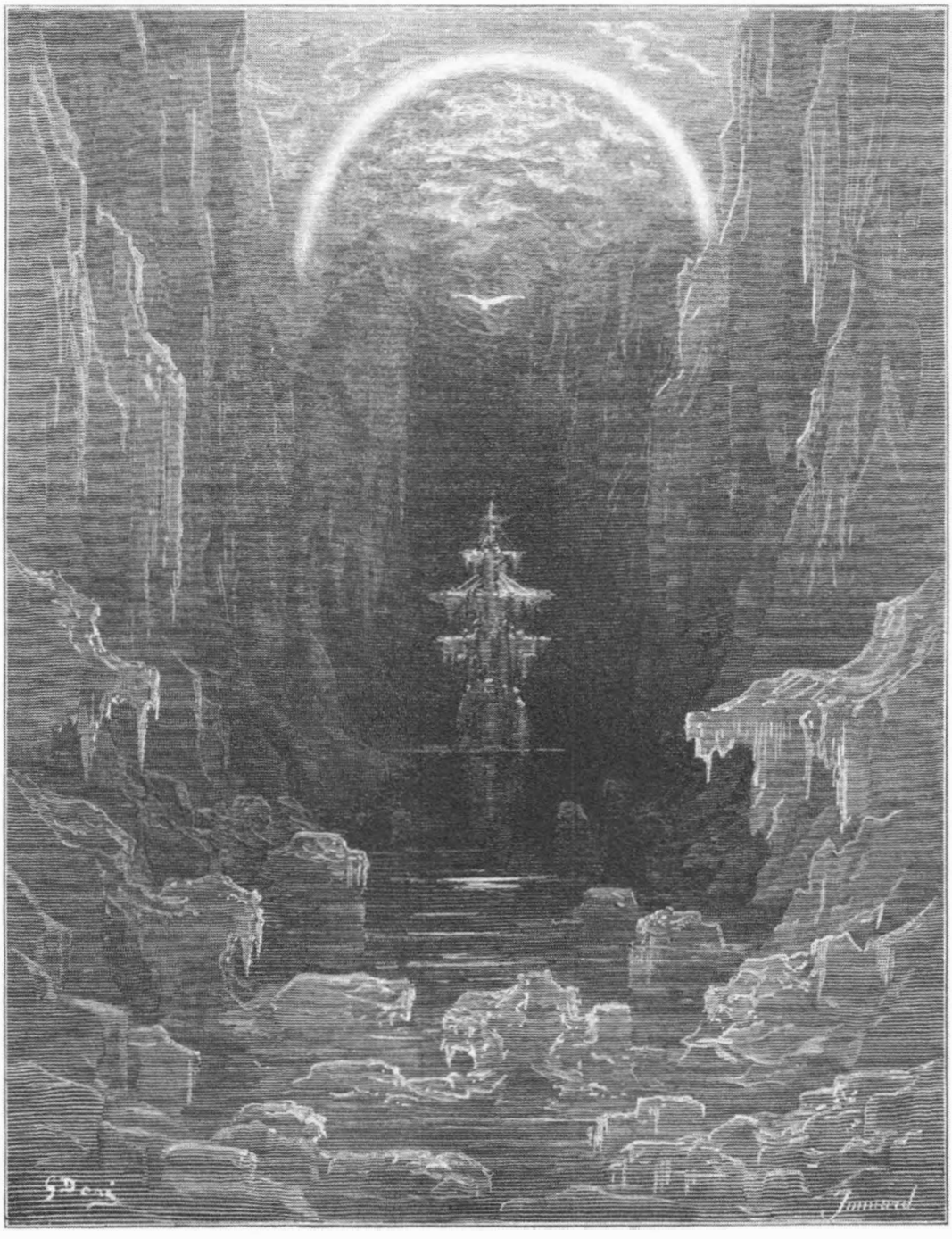
Kara eşlik eden sisin içinden Albatros denen büyük deniz kuşu çıkıp gelene ve büyük bir sevinç ve konukseverlikle karşılanana dek...

Bir uçtan diğer uca bir Albatros geçti,
Sisin içinden çıkagelmişti
Hristiyan bir canmışçasına
Selamladık onu Tanrı'nın adıyla.

Hiç yemediğini yedi
Uçtu tepemizde, daireler çizdi
Gök gürledi buz yarıldı
Serdümen bizi içinden geçirdi!

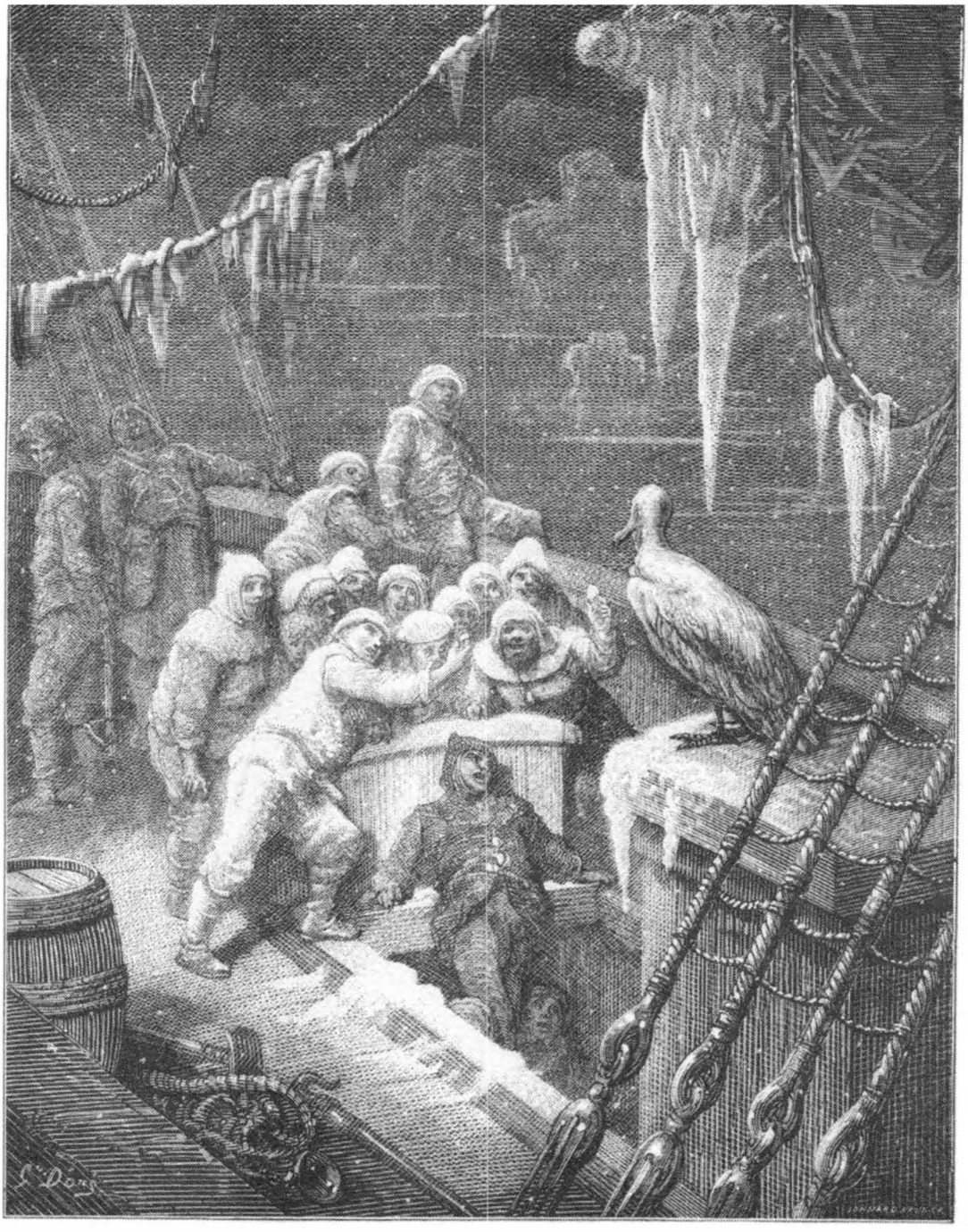
Ve işte! Albatros'un uğurlu olduğu anlaşılır, sonra kuş sisin ve sürüklenen buzların arasından kuzeye doğru geri gitmeye başlayan gemiyi takip eder.

Efil efil esiyordu arkadan güney rüzgârı
Albatros da onu izledi
Her gün, ya yemek ya oyun için,
Denizcilerin sesine geldi!

The ice was here, the ice was there,
The ice was all around:
It crack'd and growl'd, and roar'd and howl'd,
Like noises in a swound!
At length did cross an Albatross,
Thorough the fog it came;
As if it had been a Christian soul,
We hail'd it in God's name.

Nereye baksan buz, buz, buz
Buz her yanımız:
Çatırdadı, hırıldadı, gürledi, uğuldadı
Bayıldık sandık duyunca bunları!
Bir uçtan diğer uca bir Albatros geçti,
Sisin içinden çıkagelmişti
Hristiyan bir canmışçasına
Selamladık onu Tanrı'nın adıyla.

It ate the food it ne'er had eat,
And round and round it flew.
The ice did split with a thunder-fit;
The helmsman steer'd us through!
And a good south wind sprung up behind;
The Albatross did follow,
And every day, for food or play,
Came to the mariners' hollo!

Hiç yemediğini yedi
Uçtu tepemizde, daireler çizdi
Gök gürledi buz yarıldı
Serdümen bizi içinden geçirdi!
Efil efil esiyordu arkadan güney rüzgârı
Albatros da onu izledi
Her gün, ya yemek ya oyun için,
Denizcilerin sesine geldi!

In mist or cloud, on mast or shroud,
It perch'd for vespers nine;
Whiles all the night, through fog-smoke white,
Glimmer'd the white moonshine.'

The ancient Mariner inhospitably killeth the pious bird of good omen.

'God save thee, ancient Mariner!
From the fiends, that plague thee thus!—
Why look'st thou so?'—'With my crossbow
I shot the ALBATROSS.

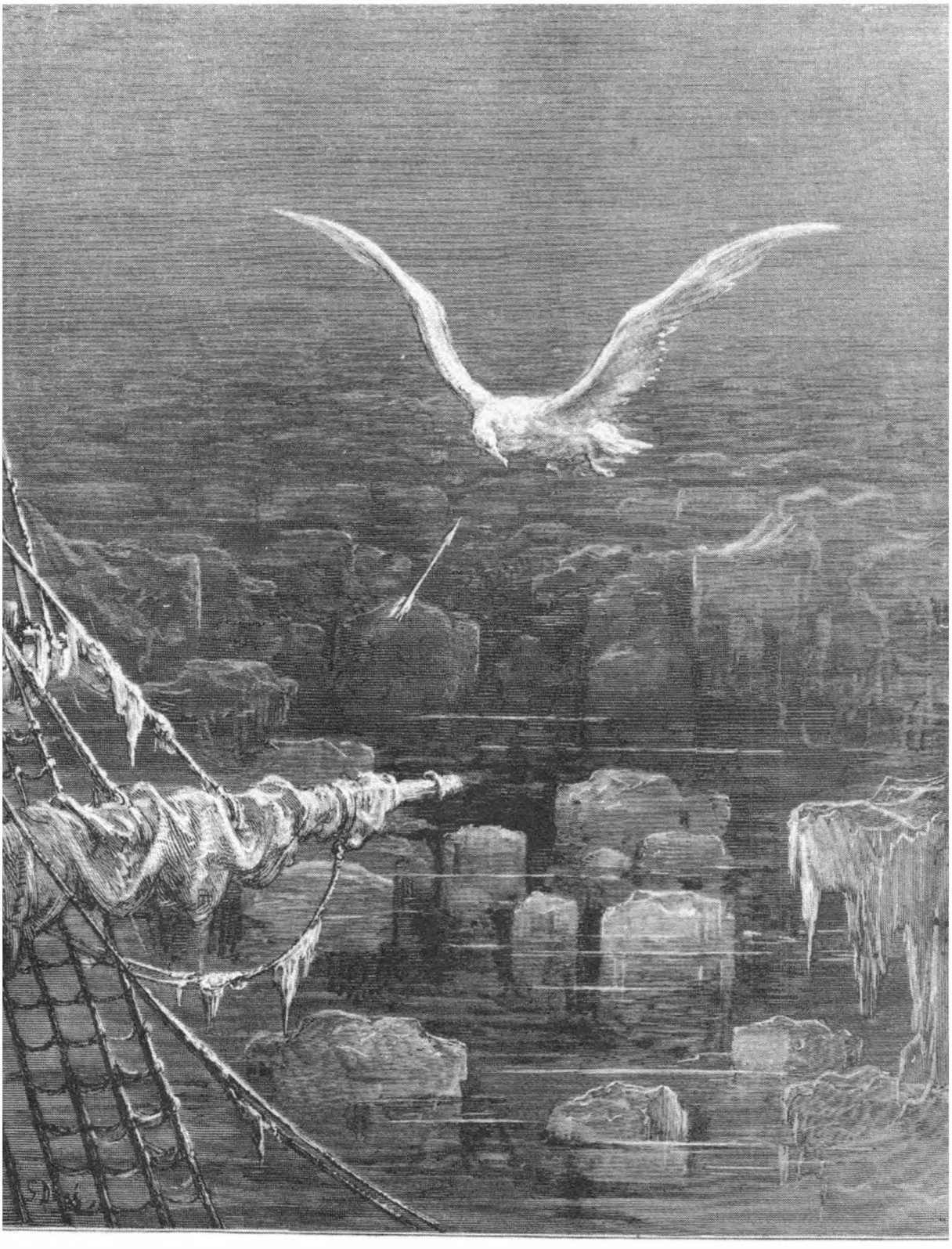
Sis ya da bulutta, seren ya da çarmıkta,
Yetişti dokuzda akşam duasına
Beyaz dumanımsı sisin içinden gece boyu
Ay'ın beyaz şavkı sızdı durdu."

Yaşlı Denizci uğur getiren mübarek kuşu düşmanca öldürür.

"Tanrı seni korusun Yaşlı Denizci!
Sana musallat olan o habis ruhlardan!—
Nedir manası bu bakışın?"—Kundaklı yayımı kaptım
ALBATROS'u mıhladım.

—'With my crossbow
I shot the ALBATROSS.

—Kundaklı yayımı kaptım
ALBATROS'u mıhladım.

Part II

'The Sun now rose upon the right:
Out of the sea came he,
Still hid in mist, and on the left
Went down into the sea.

And the good south wind still blew behind,
But no sweet bird did follow,
Nor any day for food or play
Came to the mariners' hollo!

His shipmates cry out against the ancient Mariner for killing the bird of good luck.

And I had done an hellish thing,
And it would work 'em woe:
For all averr'd, I had kill'd the bird
That made the breeze to blow.
Ah wretch! said they, the bird to slay,
That made the breeze to blow!

But when the fog cleared off, they justify the same, and thus make themselves accomplices in the crime.

Nor dim nor red, like God's own head,
The glorious Sun uprist:
Then all averr'd, I had kill'd the bird
That brought the fog and mist.
'Twas right, said they, such birds to slay,
That bring the fog and mist.

II. Bölüm

Güneş bu kez sağdan yükseldi
Denizden çıkagelmişti.
Gizlendi siste ve solumuzdan
Denize iniverdi.

Efil efil arkamızda güney rüzgârı yine
Yoktu o tatlı kuş bu kez peşinde,
Bir daha ne oyuna ne de yemeğe
Gelmedi denizcilerin sesine.

Gemici yoldaşları iyi şans getiren kuşu öldürdüğü için
Yaşlı Denizci'ye kızdılar.

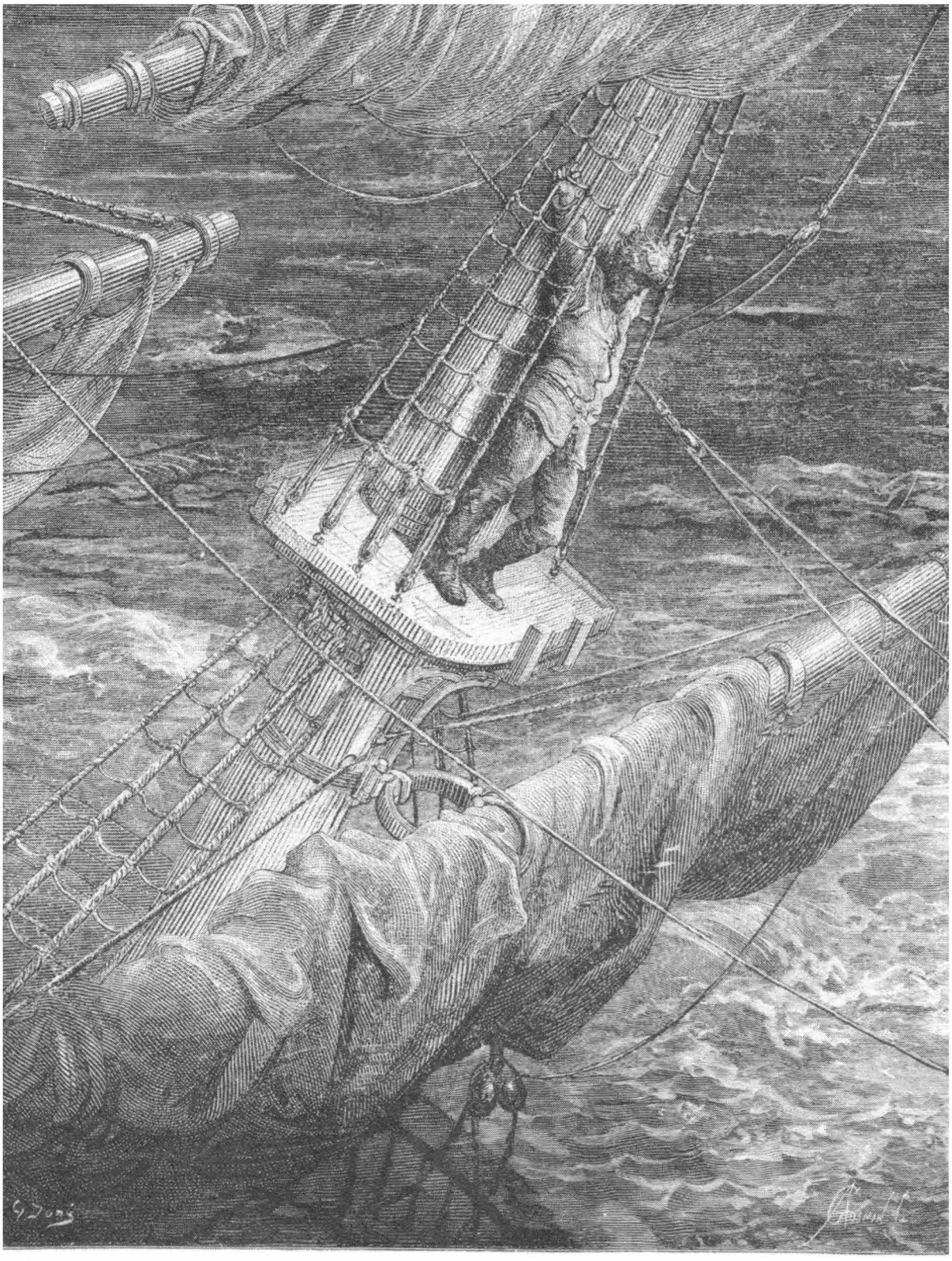
Yaptığım şey cehennemî
Onlara elem verdi
Öldürmüştüm, hepsi emindi
Rüzgârı o kuş getirmişti
"Ah sefil!" dediler, "Katledilen o kuş
Rüzgârın efendisiydi!"

Ama sis kalkınca yaptığını onaylarlar ve
böylece suça ortak olurlar.

Ne sönük ne kızıldı, Tanrı'nın başı sanki
Yükseldi ufukta görkemli Güneş:
Öldürmüştüm işte, hepsi emindi
O kuş getirmişti pusu ve sisi.
"Caizdir," dediler, "sisi ve pusu getiren
Böyle kuşların katli."

And I had done an hellish thing,
And it would work 'em woe:
For all averr'd, I had kill'd the bird
That made the breeze to blow.
Ah wretch! said they, the bird to slay,
That made the breeze to blow!

Yaptığım şey cehennemî
Onlara elem verdi
Öldürmüştüm, hepsi emindi
Rüzgârı o kuş getirmişti
"Ah sefil!" dediler, "Katledilen o kuş
Rüzgârın efendisiydi!"

The fair breeze continues; the ship enters the Pacific Ocean, and sails northward, even till it reaches the Line.

The fair breeze blew, the white foam flew,
The furrow follow'd free;
We were the first that ever burst
Into that silent sea.

The ship hath been suddenly becalmed.

Down dropt the breeze, the sails dropt down,
'Twas sad as sad could be;
And we did speak only to break
The silence of the sea!

All in a hot and copper sky,
The bloody Sun, at noon,
Right up above the mast did stand,
No bigger than the Moon.

Day after day, day after day,
We stuck, nor breath nor motion;
As idle as a painted ship
Upon a painted ocean.

And the Albatross begins to be avenged.

Water, water, everywhere,
And all the boards did shrink;
Water, water, everywhere,
Nor any drop to drink.

Müsait rüzgâr esmeye devam eder; gemi Pasifik Okyanusu'na girer ve kuzeye doğru, ta Ekvator'a dek rahatça yol alır.

Müsait rüzgâr esti, köpürdü sular,
Dümen suyu doğruca izinden geldi;
İlk yaran bizdik
O sessiz denizi.

Rüzgâr kesilince gemi birden durur.

Rüzgâr dinmişti, yelkenler indi,
Daha kederli olamazdı ki!
Bozmak için konuştuk sadece
Denizin sessizliğini!

Kızgın bakır gökte göz alabildiğine
Kanlı Güneş öğle vaktinde
Dikildi serenin en tepesine,
Büyük değildi, Ay kadar bile.

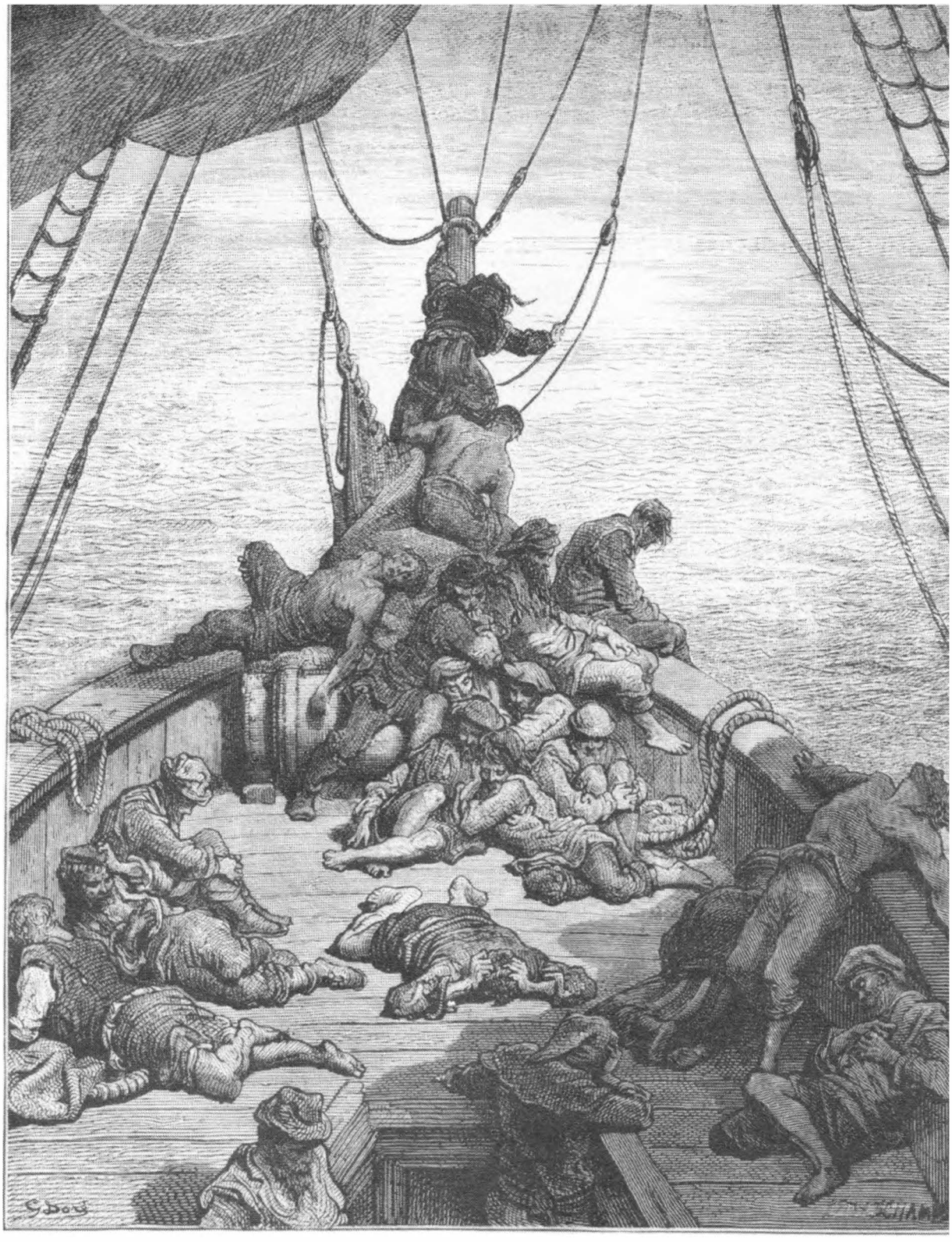
Günler geçti, halimiz aynı
Saplanmıştık, ne esinti ne dalga vardı,
Resmedilmiş bir gemi gibi aylak,
Resmedilmiş bir denizde yatalak.

Ve Albatros'un intikamı alınmaya başlar.

Su, su, her yanda
Ve çekti tüm borda;
Su, su, her yanda
Yok içmeye bir damla.

Day after day, day after day,
We stuck, nor breath nor motion;
As idle as a painted ship
Upon a painted ocean.
Water, water, everywhere,
And all the boards did shrink;
Water, water, everywhere,
Nor any drop to drink.

Günler geçti, halimiz aynı
Saplanmıştık, ne esinti ne dalga vardı,
Resmedilmiş bir gemi gibi aylak,
Resmedilmiş bir denizde yatalak.
Su, su, her yanda
Ve çekti tüm borda;
Su, su, her yanda
Yok içmeye bir damla.

The very deep did rot: O Christ!
That ever this should be!
Yea, slimy things did crawl with legs
Upon the slimy sea.

About, about, in reel and rout
The death-fires danced at night;
The water, like a witch's oils,
Burnt green, and blue, and white.

A Spirit had followed them; one of the invisible inhabitants of this planet, neither departed souls nor angels; concerning whom the learned Jew, Josephus, and the Platonic Constantinopolitan, Michael Psellus, may be consulted. They are very numerous, and there is no climate or element without one or more.

And some in dreams assuréd were
Of the Spirit that plagued us so;
Nine fathom deep he had followed us
From the land of mist and snow.

And every tongue, through utter drought,
Was wither'd at the root;
We could not speak, no more than if
We had been choked with soot.

The shipmates in their sore distress, would fain throw the whole guilt on the ancient Mariner: in sign whereof they hang the dead sea-bird round his neck.

Ah! well a-day! what evil looks
Had I from old and young!
Instead of the cross, the Albatross
About my neck was hung.

Derinlikleri bile çürüdü: Ah İsa!
Olmamalıydı bu asla!
Evet, sümüksü şeyler bacaklarını sürüdü
Yapış yapış olmuş o okyanusta.

Daha neler neler, ileri geri
Ölüm ateşleri dans etti geceleri;
Su, cadı kazanında yağ gibi
Yemyeşil tutuştu, beyaz ve mavi.

Bir ruh, bu gezegenin görünmez sakinlerinden biri onları izler, bu dünyayı terk etmiş canlar ya da meleklerden değildir; hakkında Bilge Yahudi Josephus'a ya da Konstantinopolis'in Platoncu sakini Mikhael Psellos'a başvurulabilir. Sayıca çoktur bu ruhlar, onlardan bir ya da daha fazlasının yaşamadığı ne bir iklim ne bir bölge vardır.

Ve bazıları rüyada gördü
Bize musallat olan Ruh oydu;
Sis ve kar diyarından beri izliyordu
Dokuz kulaç derinden geliyordu.

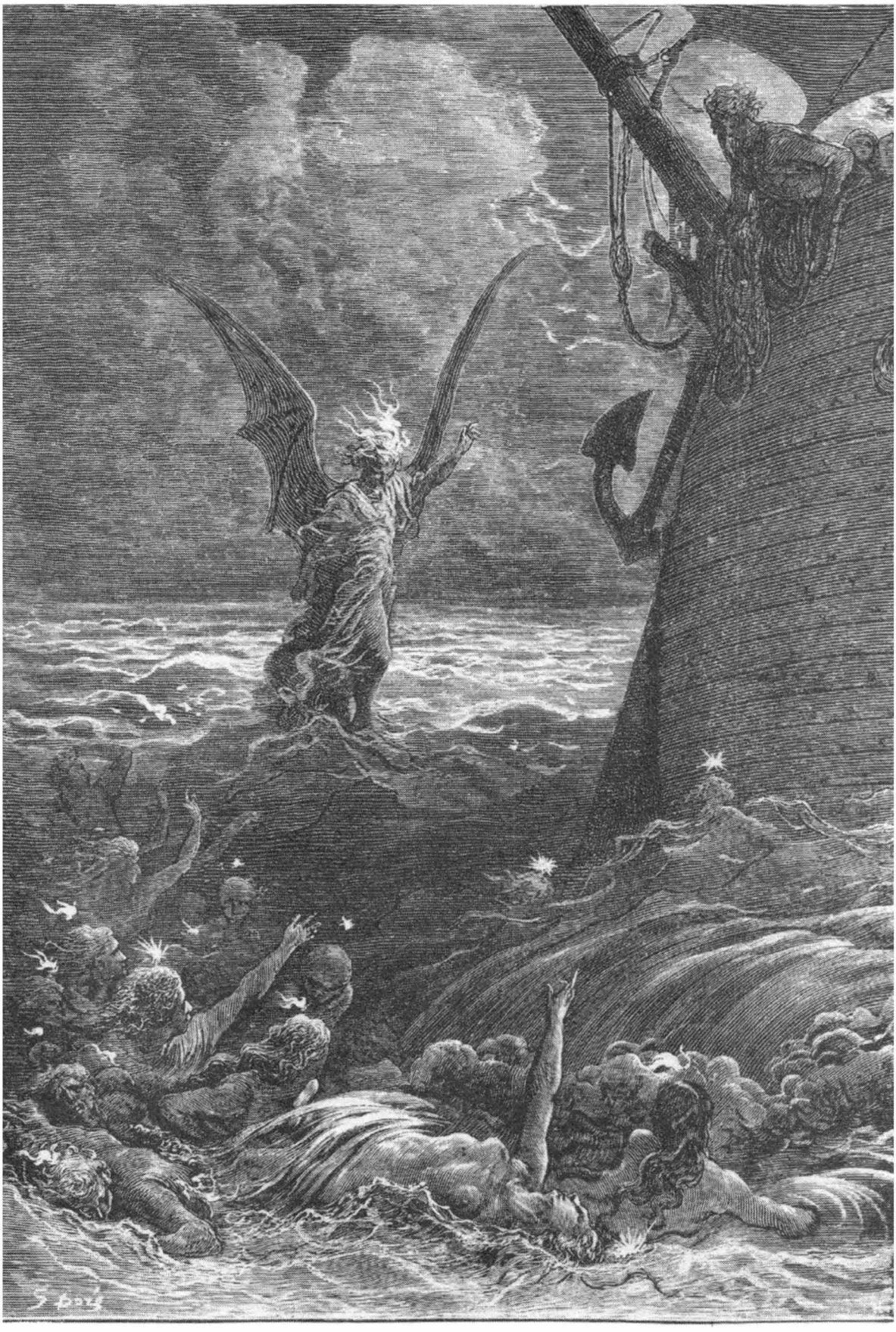
Ve korkunç susuzlukta her dil
Köküne dek kurudu;
Konuşamıyorduk, bu kadarını ancak
Kurumdan boğulurken konuşurduk.

Yaşlı Denizci'nin gemici yoldaşları, kapıldıkları elemle, tüm suçu üzerine atmaya istekliydiler: Bunun göstergesi olarak ölü deniz kuşunu onun boynuna astılar.

Ah! Vah vah! Ne feci bakışlar,
Bana bakıyordu yaşlısı genci!
Astılar boynuma çarmıh yerine
Albatros'un cesedini.

The very deep did rot: O Christ!
That ever this should be!
Yea, slimy things did crawl with legs
Upon the slimy sea.
About, about, in reel and rout
The death-fires danced at night;
The water, like a witch's oils,
Burnt green, and blue, and white.

Derinlikleri bile çürüdü: Ah İsa!
Olmamalıydı bu asla!
Evet, sümüksü şeyler bacaklarını sürüdü
Yapış yapış olmuş o okyanusta.
Daha neler neler, ileri geri
Ölüm ateşleri dans etti geceleri;
Su, cadı kazanında yağ gibi
Yemyeşil tutuştu, beyaz ve mavi.

Part III

'There passed a weary time. Each throat
Was parch'd, and glazed each eye.
A weary time! a weary time!
How glazed each weary eye!

The ancient Mariner beholdeth a sign in the element afar off.

When looking westward, I beheld
A something in the sky.

At first it seem'd a little speck,
And then it seem'd a mist;
It moved and moved, and took at last
A certain shape, I wist.

A speck, a mist, a shape, I wist!
And still it near'd and near'd:
As if it dodged a water-sprite,
It plunged, and tack'd, and veer'd.

At its nearer approach, it seemeth him to be a ship; and at a dear ransom he freeth his speech from the bonds of thirst.

With throats unslaked, with black lips baked,
We could nor laugh nor wail;
Through utter drought all dumb we stood!
I bit my arm, I suck'd the blood,
And cried, A sail! a sail!

III. Bölüm

Bekledikçe bezdik. Her gırtlak
Kavruk, donuk her göz.
Usandık artık! Usandık artık!
Nasıl da donuk usanmış her göz!

Yaşlı Denizci uzaktaki sularda bir hayat emaresi görür.

Batıya çevirince ilişti gözüme
Bir şey süzülüyordu gökte.

Önce ufak bir benek
İşte karaltıya dönüştü;
Devindi, devindi ve nihayet
Tanıdım, surete kavuştu.

Benek, karaltı, suret, tanıdım nihayet!
Ve hâlâ, hâlâ yaklaşıyordu,
Bir su perisine çalım atmıştı sanki
Daldı, volta vurdu ve alabanda etti.

İyice yaklaşınca, bir gemi gibi görünür, küçük bir bedel karşılığında sesini susuzluğun zincirlerinden kurtarır.

Kuru gırtlaklar, kavruk kara dudaklarla
Hayaldi gülmek yahut inlemek;
Korkunç susuzlukta dilsiz kalmıştık!
Isırdım kolumu, emdim kanımı,
"Yelkenli! Yelkenli!" diye haykırdım.

At first it seem'd a little speck,
And then it seem'd a mist;
It moved and moved, and took at last
A certain shape, I wist.
I bit my arm, I suck'd the blood,
And cried, A sail! a sail!

Önce ufak bir benek
İşte karaltıya dönüştü;
Devindi, devindi ve nihayet
Tanıdım, surete kavuştu.
Isırdım kolumu, emdim kanımı,
"Yelkenli! Yelkenli!" diye haykırdım.

A flash of joy;

With throats unslaked, with black lips baked,
Agape they heard me call:
Gramercy! They for joy did grin,
And all at once their breath drew in,
As they were drinking all.

And horror follows. For can it be a ship that comes onward without wind or tide?

See! see! (I cried) she tacks no more!
Hither to work us weal—
Without a breeze, without a tide,
She steadies with upright keel!

The western wave was all aflame,
The day was wellnigh done!
Almost upon the western wave
Rested the broad, bright Sun;
When that strange shape drove suddenly
Betwixt us and the Sun.

It seemeth him but the skeleton of a ship.

And straight the Sun was fleck'd with bars
(Heaven's Mother send us grace!),
As if through a dungeon-grate he peer'd
With broad and burning face.

Ani bir sevinç...

Kupkuru gırtlaklar, kavruk kara dudaklarla
Bir karış açıldı ağızları işitince dediğimi:
"Şükürler olsun!" dediler sırıtıp sevinçle
Derin bir nefes aldı hepsi
Ne varsa içiyorlardı sanki.

Onu korku izler. Rüzgâr ya da dalga yokken bir gemi ilerleyebilir miydi?

Bakın! Bakın! (Bağırdım) Volta vurmayı kesti!
Şans getirecek belli ki;
Rüzgâr yok, dalga yok
Sallanmıyor artık, omurgası dimdik!

Batıdaki sular alazlandı
Akşama çok az kaldı!
Engin parlak Güneş âdeta
Oyalanıyordu batıdaki sularda
O tuhaf suret ansızın yardığında
Güneş'le aramızdaki havayı.

Bir gemi iskeletinden başka bir şeye benzetemedi.

Güneş birden harelendi,
(Cennetin Anası esirgeme şefkatini!)
Zindan demirlerinden bakıyordu sanki
Engin ve alev alev çehresi.

Alas! (thought I, and my heart beat loud)
How fast she nears and nears!
Are those her sails that glance in the Sun,
Like restless gossameres?

And its ribs are seen as bars on the face of the setting Sun. The Spectre-Woman and her Death-mate, and no other on board the skeleton ship. Like vessel, like crew!

Are those her ribs through which the Sun
Did peer, as through a grate?
And is that Woman all her crew?
Is that a DEATH? and are there two?
Is DEATH that Woman's mate?

Her lips were red, her looks were free,
Her locks were yellow as gold:
Her skin was as white as leprosy,
The Nightmare LIFE-IN-DEATH was she,
Who thicks man's blood with cold.

Death and Life-in-Death have diced for the ship's crew, and she (the latter) winneth the ancient Mariner.

The naked hulk alongside came,
And the twain were casting dice;
"The game is done! I've won! I've won!"
Quoth she, and whistles thrice.

Eyvah! (dedim içimden, kalbim deli gibi çarpıyordu)
Nasıl da süratle yaklaşıyordu!
Şunlar, Güneş'te titreşen onun yelkenleri mi,
Huzursuz örümcek ağları gibi?

Iskarmozları, batan Güneş'in çehresinde demir parmaklıklar gibi görünüyordu. Hortlak-Kadın ile eşi Ölüm'den başka kimsecikler yoktu iskelet geminin güvertesinde. Böyle gemiye böyle mürettebat!

Onun ıskarmozları mı şunlar,
Kafesten sızar gibi taştığı Güneş'in
Tüm mürettebat şu Kadın mı yani?
ÖLÜM mü o? İki kişiler mi?
ÖLÜM bu Kadın'ın birinci zabiti mi?

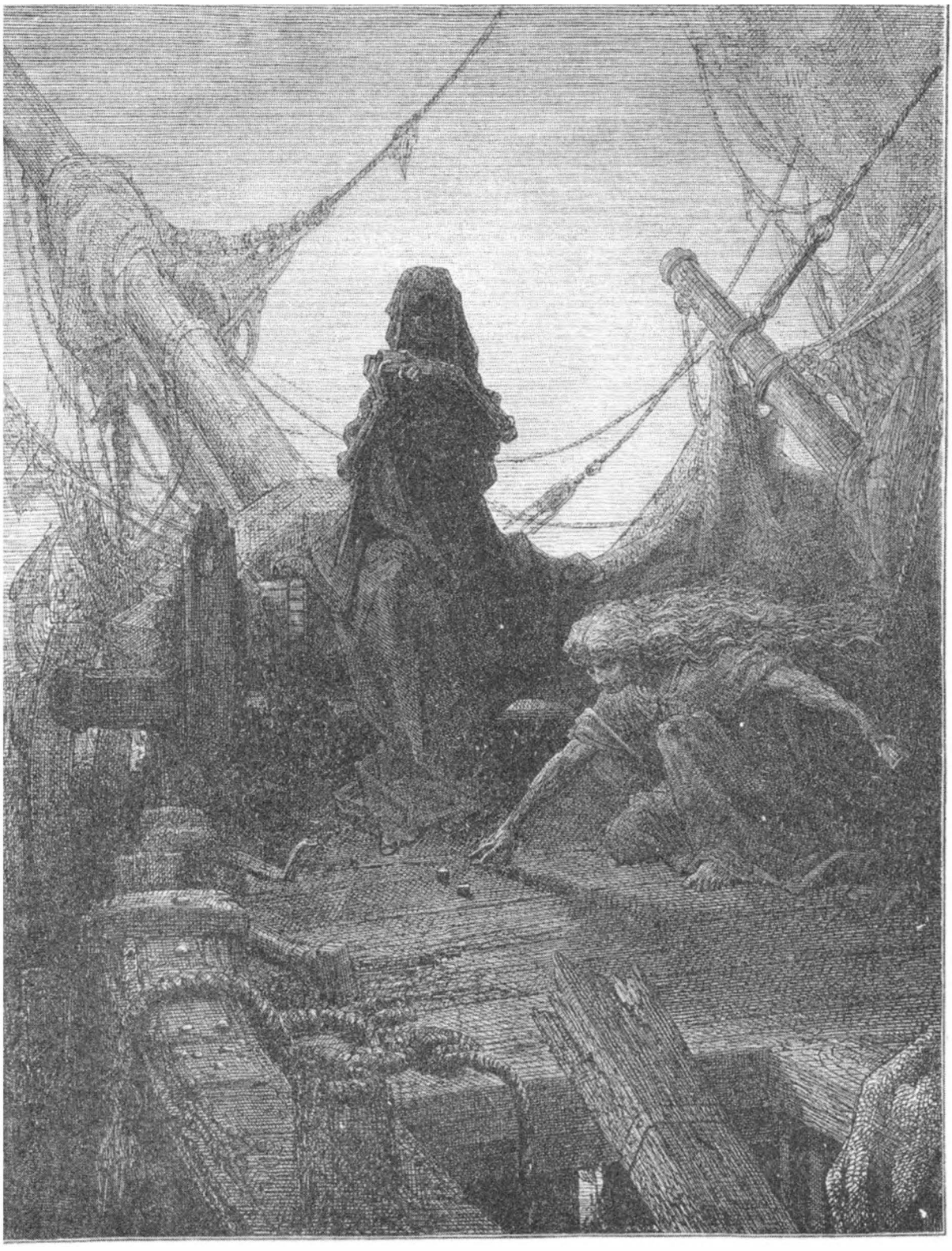
Kırmızı dudakları, görünüşü arsız,
Altın sarısı bukleleri:
Teni bembeyaz cüzzamlı gibi,
Odur, YAŞARKEN ÖLME Karabasanı
Onun soğuğunda akmaz insanın kanı.

Ölüm ve Yaşarken Ölme gemi mürettebatının akıbeti için zar atarlar ve kadın (Yaşarken Ölme) Yaşlı Denizci'yi kazanır.

Yanaştı bordamıza gemi enkazı,
Ve zar atıyordu bizim ikili
"Yendim! Yendim! Oyun bitti!"
Dedi kadın, üç kez ıslık çaldı.

And is that Woman all her crew?
Is that a DEATH? and are there two?
Is DEATH that Woman's mate?
Her skin was as white as leprosy,
The Nightmare LIFE-IN-DEATH was she,
Who thicks man's blood with cold.
The naked hulk alongside came,
And the twain were casting dice;
"The game is done! I've won! I've won!"
Quoth she, and whistles thrice.

Tüm mürettebat şu Kadın mı yani?
ÖLÜM mü o? İki kişiler mi?
ÖLÜM bu Kadın'ın birinci zabiti mi?
Teni bembeyaz cüzzamlı gibi,
Odur, YAŞARKEN ÖLME Karabasanı
Onun soğuğunda akmaz insanın kanı.
Yanaştı bordamıza gemi enkazı,
Ve zar atıyordu bizim ikili
"Yendim! Yendim! Oyun bitti!"
Dedi kadın, üç kez ıslık çaldı.

No twilight within the courts of the Sun.

The Sun's rim dips; the stars rush out:
At one stride comes the dark;
With far-heard whisper, o'er the sea,
Off shot the spectre-bark.

We listen'd and look'd sideways up!
Fear at my heart, as at a cup,
My life-blood seem'd to sip!
The stars were dim, and thick the night,
The steersman's face by his lamp gleam'd white;
From the sails the dew did drip—

At the rising of the Moon,

Till clomb above the eastern bar
The hornéd Moon, with one bright star
Within the nether tip.

One after another,

One after one, by the star-dogg'd Moon,
Too quick for groan or sigh,
Each turn'd his face with a ghastly pang,
And cursed me with his eye.

Güneş alacakaranlık olmadan batar.

Düştü Güneş'in halesi, yıldızlar hücum etti
Tek adımda indi karanlık
Yayılan bir hışırtıyla denizin üzerinden
Geçti o hortlak gemi, sırra kadem bastı.

Kulak kabartıp dört yana baktık!
Kalbim korkuyla doldu, fincandı sanki
Can damarım ondan yudumlar gibi!
Yıldızlar sönük, gece kesif,
Işıkta kireç gibi dümencinin çehresi,
Yelkenlerden damladı çiy—

Ay yükselince,

Tırmanana dek Ay, boynuzları yukarıda
Ufuk çizgisinin doğusuna
Eteğinde parlak bir yıldızla.*

Peş peşe,

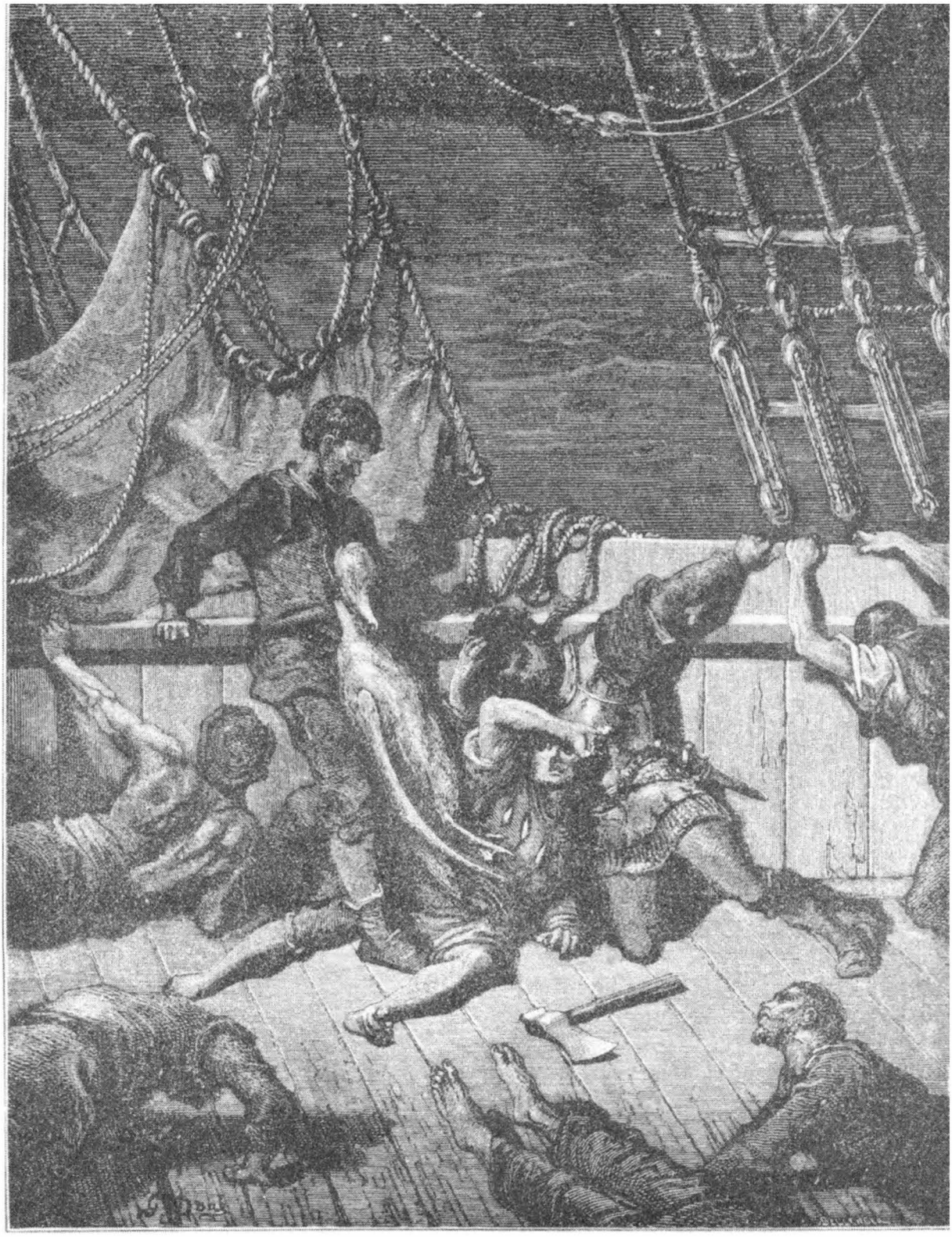
Ay'ın peşindeki yıldızı gören
Başladı hemen inlemeye sızlanmaya,
Kederle can çekişen suratlarını çevirip
Gözleriyle ah ettiler bana.

---

* Denizciler Ay yükselirken etrafında yıldızların belirmesini kötü bir alamet sayar. (ç.n.)

Each turn'd his face with a ghastly pang,
And cursed me with his eye.
Four times fifty living men
(And I heard nor sigh nor groan),
With heavy thump, a lifeless lump,
They dropp'd down one by one.
The souls did from their bodies fly—
They fled to bliss or woe!
And every soul, it pass'd me by
Like the whizz of my crossbow!'

Kederle can çekişen suratlarını çevirip
Gözleriyle ah ettiler bana.
Dört kere elli canlı adam
(ne inilti duydum ne de sızlanma)
Güm diye düştü, cansız yığın gibi
Hepsi bir bir devriliverdi.
Ruhlar uçtu bedenlerinden,—
Saadete ya da kedere, kaçıp gitti!
Ve her bir ruh yanımdan geçti,
Kundaklı yayımın vızıltısı gibi!

His shipmates drop down dead.

Four times fifty living men
(And I heard nor sigh nor groan),
With heavy thump, a lifeless lump,
They dropp'd down one by one.

But Life-in-Death begins her work on the ancient Mariner.

The souls did from their bodies fly—
They fled to bliss or woe!
And every soul, it pass'd me by
Like the whizz of my crossbow!'

Gemici yoldaşları düşüp ölür.

Dört kere elli canlı adam
(ne inilti duydum ne de sızlanma)
Güm diye düştü, cansız yığın gibi
Hepsi bir bir devriliverdi.

Ama Yaşarken Ölme Yaşlı Denizci ile mesaisine başlar.

Ruhlar uçtu bedenlerinden—
Saadete ya da kedere, kaçıp gitti!
Ve her bir ruh yanımdan geçti,
Kundaklı yayımın vızıltısı gibi!

Part IV

The Wedding-Guest feareth that a spirit is talking to him.

'I fear thee, ancient Mariner!
I fear thy skinny hand!
And thou art long, and lank, and brown,
As is the ribb'd sea-sand.

I fear thee and thy glittering eye,
And thy skinny hand so brown.'—

But the ancient Mariner assureth him of his bodily life, and proceedeth to relate his horrible penance.

'Fear not, fear not, thou Wedding-Guest!
This body dropt not down.

Alone, alone, all, all alone,
Alone on a wide, wide sea!
And never a saint took pity on
My soul in agony.

IV. Bölüm

Düğün Davetlisi bir ruhun kendisiyle konuştuğunu düşünerek irkilir.

"Korkuyorum senden Yaşlı Denizci!
Korkuyorum senin kupkuru elinden!
Şu pütürlü deniz kumuna benzer
Uzun, ince ve esmer bedeninden.*

Korkuyorum senden ve ışıldayan gözünden
Ve o pek esmer kupkuru elinden."—

Ama Yaşlı Denizci cismani varlığı konusunda onu temin eder ve korkunç cezasını anlatmaya devam eder.

Korkma, korkma sen Düğün Davetlisi!
Bu gövde değil yere düşenlerden.

Engin denizlerde yalnız
Yalnız, yalnız, hep, yapayalnız
Istırap çeken ruhuma
Acımadı hiçbir aziz.

---

* Bu dörtlüğün son iki dizesini Bay Wordsworth'e borçluyum. Bu şiir 1797 sonbaharında Nether Stowey'den Dulverston'a o ve kız kardeşiyle yaptığım keyifli bir yürüyüşte tasarlandı ve kısmen de yazıldı. (S. T. Coleridge'in notu.)

Alone, alone, all, all alone,
Alone on a wide, wide sea!
And never a saint took pity on
My soul in agony.
The many men, so beautiful!
And they all dead did lie:
And a thousand thousand slimy things
Lived on; and so did I.

Engin denizlerde yalnız
Yalnız, yalnız, hep, yapayalnız
Istırap çeken ruhuma
Acımadı hiçbir aziz.
Nice adam, pek yakışıklı!
Öldü hepsi, yerde şimdi:
Ve o sümüksü şeyler, binlercesi
Hayatta kaldı, ben de tabii.

He despiseth the creatures of the calm.

The many men, so beautiful!
And they all dead did lie:
And a thousand thousand slimy things
Lived on; and so did I.

And envieth that they should live, and so many lie dead.

I look'd upon the rotting sea,
And drew my eyes away;
I look'd upon the rotting deck,
And there the dead men lay.

I look'd to heaven, and tried to pray;
But or ever a prayer had gusht,
A wicked whisper came, and made
My heart as dry as dust.

I closed my lids, and kept them close,
And the balls like pulses beat;
For the sky and the sea, and the sea and the sky,
Lay like a load on my weary eye,
And the dead were at my feet.

But the curse liveth for him in the eye of the dead men.

The cold sweat melted from their limbs,
Nor rot nor reek did they:
The look with which they look'd on me
Had never pass'd away.

Sakin sulardaki yaratıkları hor görür,

Nice adam, pek yakışıklı!
Öldü hepsi, yerde şimdi:
Ve o sümüksü şeyler, binlercesi
Hayatta kaldı, ben de tabii.

Onların yaşamasını çekemez, ne çok insan ölmüştür.

Çürüyen denize baktım
Ve kaçırdım gözlerimi;
Çürüyen güverteye baktım,
Ölüler oraya serilmişti.

Göğe baktım yakarmayı denedim;
Duayla ne zaman coşacak olsam
Ağzımdan şeytani bir fısıltı yükseldi,
Kuruttu kalbimi, toza çevirdi.

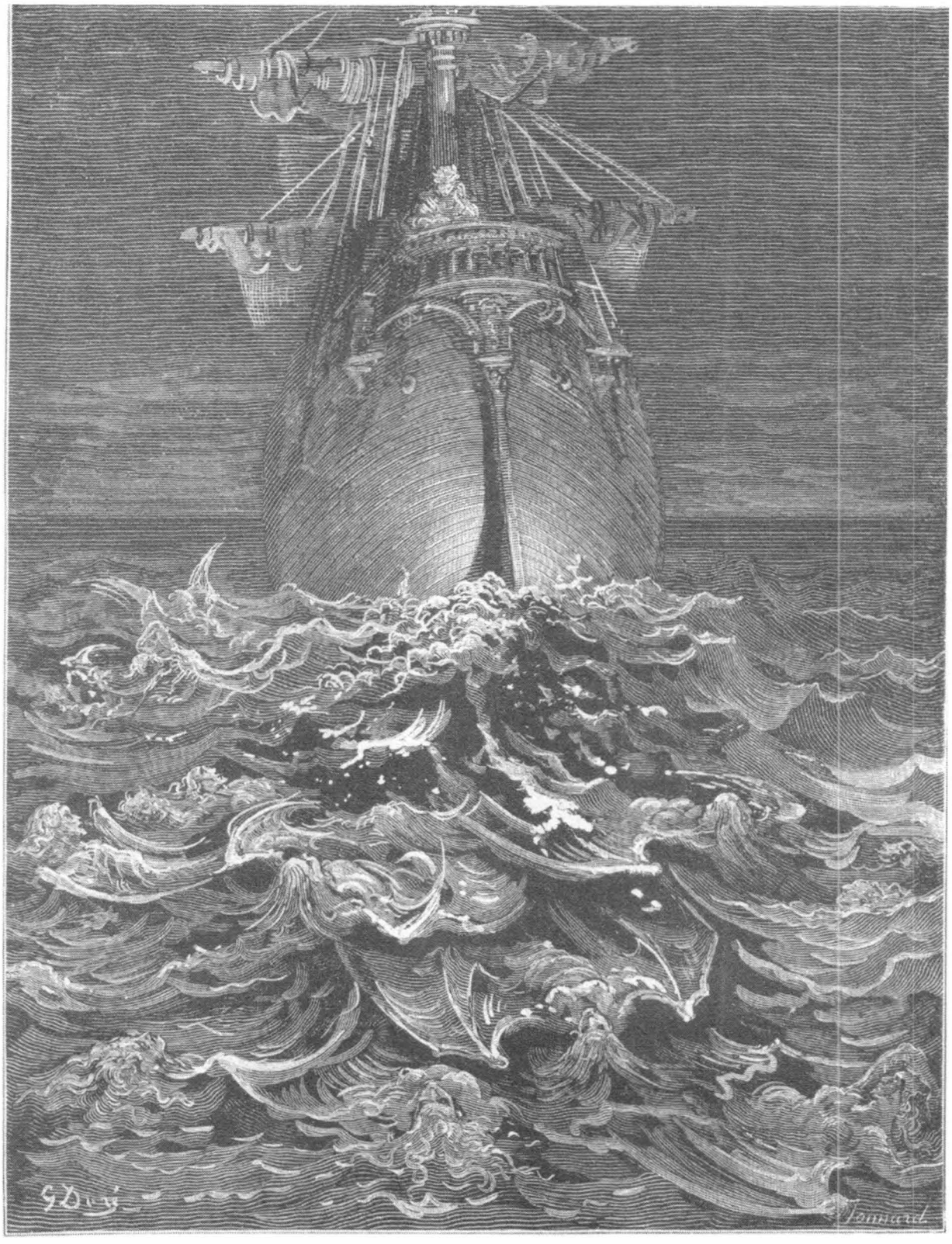
Gözlerimi kapattım, açmadım geri
Nabız gibi atıyordu gözyuvarlarım;
Zira gök ve deniz, deniz ve gök
Çöktüler bitap gözüme ceset misali
Ve ölüler ayağımın dibindeydi.

Ölü adamların gözündeki, kendisini lanetleyen o bakış hayatta kalmıştır.

Soğuk ter boşandı uzuvlarından
Çürümediler, kokmadılar;
Asla göçüp gitmedi bu dünyadan,
Bana çevrilmiş o korkunç bakışlar.

I look'd upon the rotting sea,
And drew my eyes away;
I look'd upon the rotting deck,
And there the dead men lay.
I look'd to heaven, and tried to pray;
But or ever a prayer had gusht,
A wicked whisper came, and made
My heart as dry as dust.

Çürüyen denize baktım
Ve kaçırdım gözlerimi;
Çürüyen güverteye baktım,
Ölüler oraya serilmişti.
Göğe baktım yakarmayı denedim;
Duayla ne zaman coşacak olsam
Ağzımdan şeytani bir fısıltı yükseldi,
Kuruttu kalbimi, toza çevirdi.

G Doré
Tornard

An orphan's curse would drag to hell
A spirit from on high;
But oh! more horrible than that
Is the curse in a dead man's eye!
Seven days, seven nights, I saw that curse,
And yet I could not die.

In his loneliness and fixedness he yearneth towards the journeying Moon, and the stars that still sojourn, yet still move onward; and everywhere the blue sky belongs to them, and is their appointed rest and their native country and their own natural homes, which they enter unannounced, as lords that are certainly expected, and yet there is a silent joy at their arrival.

The moving Moon went up the sky,
And nowhere did abide;
Softly she was going up,
And a star or two beside—

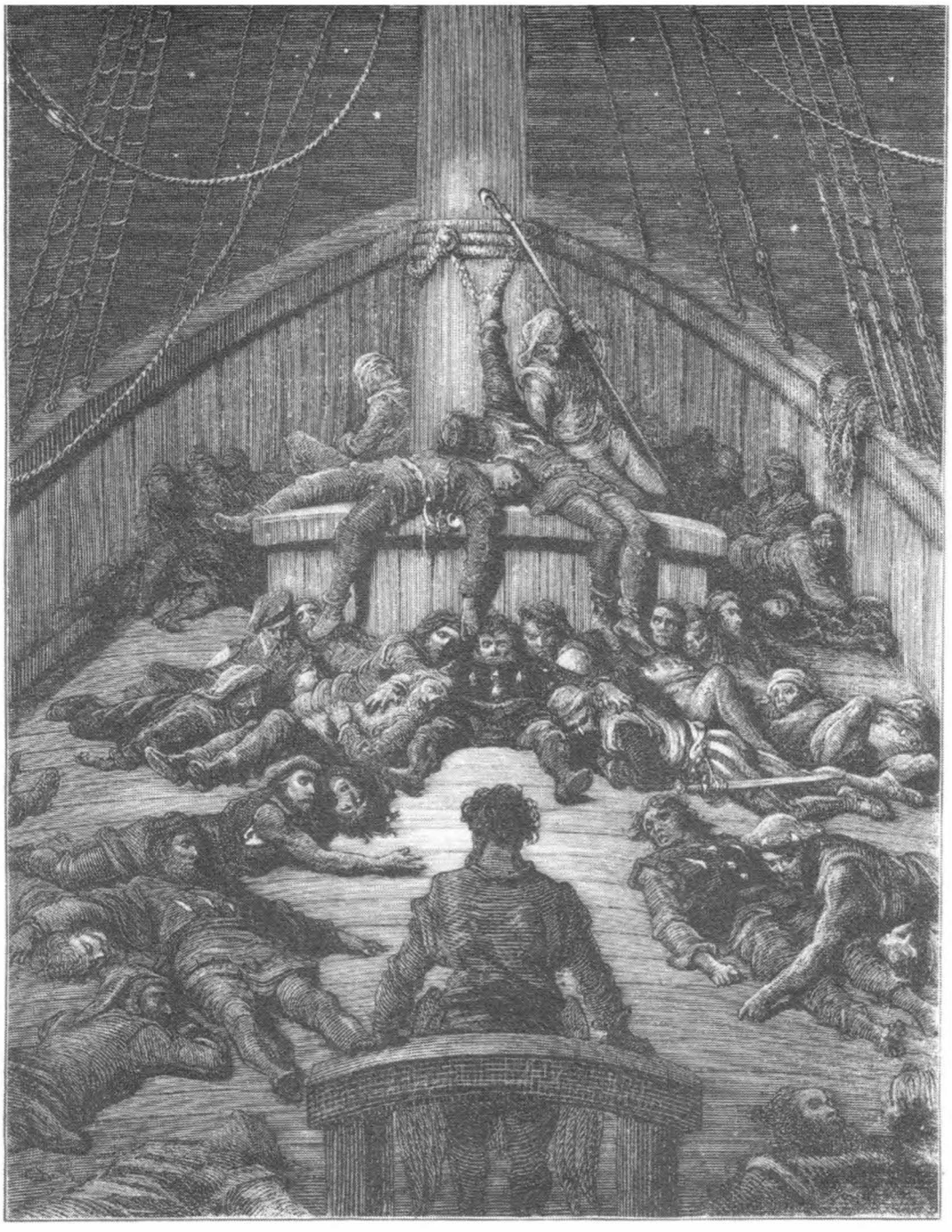
Her beams bemock'd the sultry main,
Like April hoar-frost spread;
But where the ship's huge shadow lay,
The charméd water burnt alway
A still and awful red.

Sürükler cehenneme bir yetimin laneti
Cennetteki ruhları dahi
Heyhat! Ondan beteri var
Ölü bir adamın gözündeki ah!
Gördüm o laneti, yedi gün, yedi gece
Ama ölemedim yine de.

Yalnızdır, hiçbir yere kıpırdayamaz, gökte dolaşan Ay'ı, bir görünüp bir kaybolan ve yine de ileri doğru hareket eden yıldızları izler imrenerek, zira ne yana giderlerse gitsinler mavi gök onlara aittir, dönecekleri belli olan, yine de her gelişlerinde tatlı bir sevinçle karşılanan lordlar gibidirler; tayin edilmiş yuvaları, doğdukları ülke ve kendi asli evlerine düstursuz girerler.

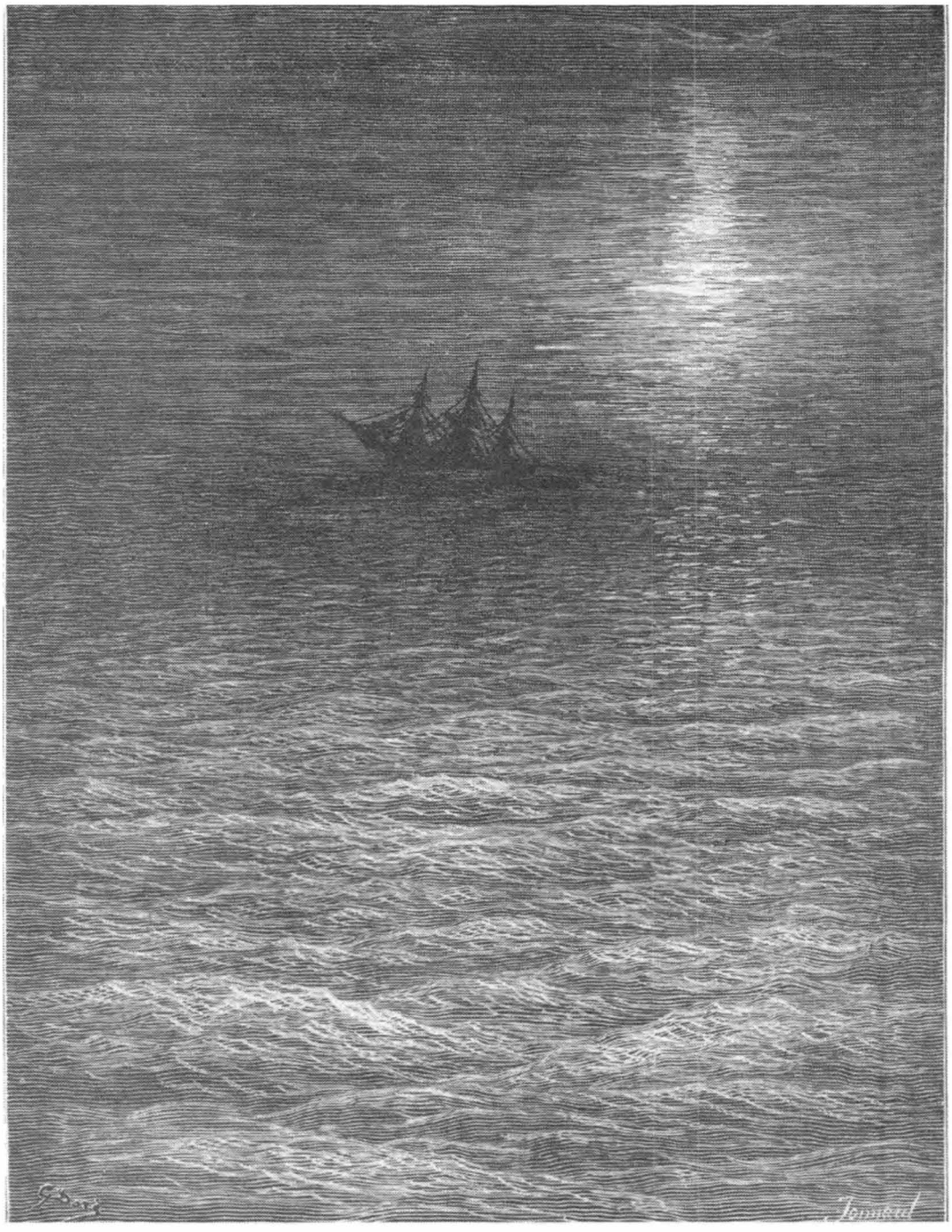
Ay devinerek tırmandı göğe,
Beğenmedi hiçbir yeri
Yükseldi aheste aheste
Yanında bir yıldız, belki iki—

Huzmeleri açık denizle alay etti
Kırağı serpen Nisan gibi;
Geminin muazzam gölgesi nereye vursa
Tılsımlı su yangın yeri
Dalgasız, korkunç bir alaca.

An orphan's curse would drag to hell
A spirit from on high;
But oh! more horrible than that
Is the curse in a dead man's eye!
Seven days, seven nights, I saw that curse,
And yet I could not die.

Sürükler cehenneme bir yetimin laneti
Cennetteki ruhları dahi
Heyhat! Ondan beteri var
Ölü bir adamın gözündeki ah!
Gördüm o laneti, yedi gün, yedi gece
Ama ölemedim yine de.

The moving Moon went up the sky,
And nowhere did abide;
Softly she was going up,
And a star or two beside—

Ay devinerek tırmandı göğe,
Beğenmedi hiçbir yeri
Yükseldi aheste aheste
Yanında bir yıldız, belki iki—

By the light of the Moon he beholdeth God's creatures of the great calm.

Beyond the shadow of the ship,
I watch'd the water-snakes:
They moved in tracks of shining white,
And when they rear'd, the elfish light
Fell off in hoary flakes.

Within the shadow of the ship
I watch'd their rich attire:
Blue, glossy green, and velvet black,
They coil'd and swam; and every track
Was a flash of golden fire.

Their beauty and their happiness.

O happy living things! no tongue
Their beauty might declare:
A spring of love gush'd from my heart,

He blesseth them in his heart.

And I bless'd them unaware:
Sure my kind saint took pity on me,
And I bless'd them unaware.

The spell begins to break.

The selfsame moment I could pray;
And from my neck so free
The Albatross fell off, and sank
Like lead into the sea.

Ay'ın ışığında kıpırtısız sularda yüzen mahlukları izler.

Geminin gölgesinin ucunda
Deniz yılanlarını izledim
Devindiler parlak ak izlerde
O perimsi ışık aktı ağarmış pullarına
Başları yukarı uzanınca.

Gölgesinde geminin
İzledim, şıkır şıkırdı kisveleri
Kimi mavi, yaldızlı yeşil, kimi siyah kadifemsi
Yüzdüler kıvrılarak ve her iz
Kıvılcımıydı zerrin bir ateşin.

Nefasetlerini ve mutluluklarını.

Ey mutlu diri şeyler! Hangi dil
Nakledebilir nefasetlerini:
Taştı kalbimden bir sevgi nehri,

Onları kutsar kalbinde.

Ve kutsadım onları bilmeden:
Müşfik azizim belli ki insafa geldi
Ve kutsadım onları bilmeden.

Büyü bozulmaya başlar.

Artık dua edebildiğim anda
Boynumdan sıyrıldı kolayca
Düştü Albatros, battı suya
Dibe iniyordu, kurşun âdeta.

Beyond the shadow of the ship,
I watch'd the water-snakes:
They moved in tracks of shining white,
And when they rear'd, the elfish light
Fell off in hoary flakes.
O happy living things! no tongue
Their beauty might declare:
A spring of love gush'd from my heart,
And I bless'd them unaware:

Geminin gölgesinin ucunda
Deniz yılanlarını izledim
Devindiler parlak ak izlerde
O perimsi ışık aktı ağarmış pullarına
Başları yukarı uzanınca.
Ey mutlu diri şeyler! Hangi dil
Nakledebilir nefasetlerini:
Taştı kalbimden bir sevgi nehri
Ve kutsadım onları bilmeden:

Jannard

Part V

'O sleep! it is a gentle thing,
Beloved from pole to pole!
To Mary Queen the praise be given!
She sent the gentle sleep from Heaven,
That slid into my soul.

By grace of the holy Mother, the ancient Mariner is refreshed with rain.

The silly buckets on the deck,
That had so long remain'd,
I dreamt that they were fill'd with dew;
And when I awoke, it rain'd.

My lips were wet, my throat was cold,
My garments all were dank;
Sure I had drunken in my dreams,
And still my body drank.

I moved, and could not feel my limbs:
I was so light—almost
I thought that I had died in sleep,
And was a blesséd ghost.

V. Bölüm

Ah uyku! Ne tatlı şeysin,
Kutuptan kutba sevgilisi herkesin!
Kraliçe Meryem'e şükürler olsun!
Gönderdi Cennet'ten tatlı uykuyu
O ki usulca ruhuma sokuldu.

Kutsal Anamızın yardımıyla, Yaşlı Denizci yağmurla susuzluğunu giderir.

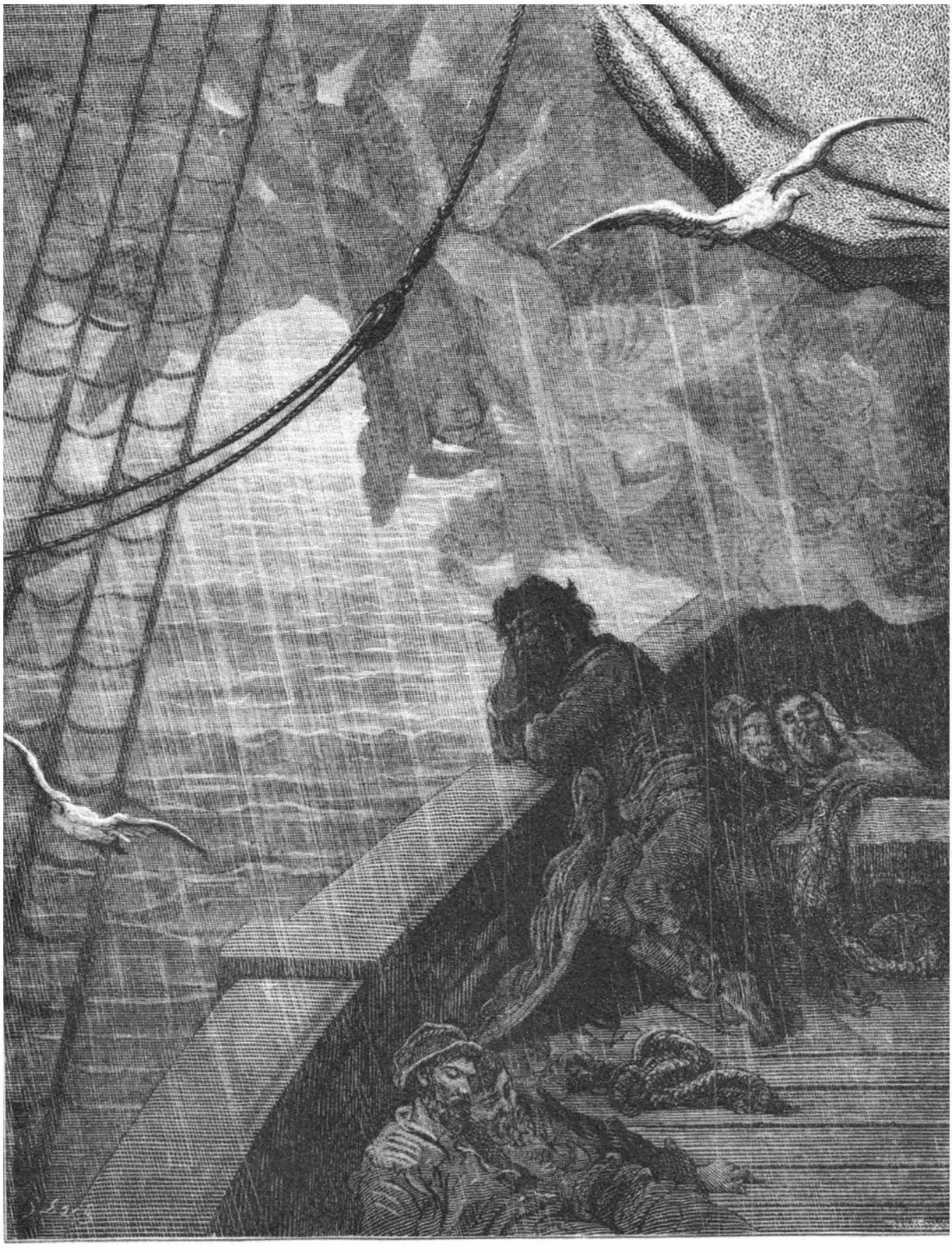
O kutlu kovalar güvertede duran
Öyle kalmıştı uzunca zaman,
Çiyle dolmuştu gördüm rüyamda;
Yağmur çiseledi uyandığımda.

Dudaklarım ıslaktı, boğazım serin,
Giysilerim tekmil sırılsıklam
Elbet içtim rüyada ben kana kana
Ve içiyordu hâlâ bedenim.

Kıpırdadım, ama tutmadı kolum bacağım
Öyle hafiftim ki—neredeyse
Uykuda öldüğümü sandım
Ve dönüştüğümü kutsal bir hayalete.

'O sleep! it is a gentle thing,
Beloved from pole to pole!
To Mary Queen the praise be given!
She sent the gentle sleep from Heaven,
That slid into my soul.
The silly buckets on the deck,
That had so long remain'd,
I dreamt that they were fill'd with dew;
And when I awoke, it rain'd.

Ah uyku! Ne tatlı şeysin,
Kutuptan kutba sevgilisi herkesin!
Kraliçe Meryem'e şükürler olsun!
Gönderdi Cennet'ten tatlı uykuyu
O ki usulca ruhuma sokuldu.
O kutlu kovalar güvertede duran
Öyle kalmıştı uzunca zaman,
Çiyle dolmuştu gördüm rüyamda;
Yağmur çiseledi uyandığımda.

He heareth sounds and seeth strange sights and commotions in the sky and the element.

And soon I heard a roaring wind:
It did not come anear;
But with its sound it shook the sails,
That were so thin and sere.

The upper air burst into life;
And a hundred fire-flags sheen;
To and fro they were hurried about!
And to and fro, and in and out,
The wan stars danced between.

And the coming wind did roar more loud,
And the sails did sigh like sedge;
And the rain pour'd down from one black cloud;
The Moon was at its edge.

The thick black cloud was cleft, and still
The Moon was at its side;
Like waters shot from some high crag,
The lightning fell with never a jag,
A river steep and wide.

The bodies of the ship's crew are inspired, and the ship moves on;

The loud wind never reach'd the ship,
Yet now the ship moved on!
Beneath the lightning and the Moon
The dead men gave a groan.

Gökten ve sudan gelen sesler duyar ve tuhaf görüntüler, hareketlenmeler görür.

Duydum, az sonra uğuldadı bir rüzgâr:
Ulaşmadı gemiye kadar
Fakat sesiyle salladı yelkenleri
Öyle ince, öyle kuruydular.

Üstteki hava yaşama boğuldu;
Birden yüzlerce flama alev alev yandı,
Bir ileri bir geri telaşla uçuştu!
Bir ileri bir geri, bir o yana, bir bu yana
Sönük yıldızlar da dans etti aralarında.

Uğultusu arttı esen rüzgârın,
Yelkenler iç çekti hazanbel gibi,
Yağmur boşaldı kara bir buluttan
Ay'sa onun ucundaydı.

Yarılmıştı yüklü bulut ve hâlâ
Ay hemen yanı başında;
Yüksek yarlardan boşalan sular gibi
Yıldırımlar düştü hiç taşmayan,
Eğimli, geniş nehirleri andıran.

Gemi mürettebatının cesetlerine hayat üflenir ve gemi tekrar yola düşer.

Şiddetli rüzgâr gemiye ilişmedi asla,
Yine de yol aldı bizim gemi!
Şimşeklerin, Ay'ın ışığı altında
Yükseldi ölülerden bir inilti.

They groan'd, they stirr'd, they all uprose,
Nor spake, nor moved their eyes;
It had been strange, even in a dream,
To have seen those dead men rise.

The helmsman steer'd, the ship moved on;
Yet never a breeze up-blew;
The mariners all 'gan work the ropes,
Where they were wont to do;
They raised their limbs like lifeless tools—
We were a ghastly crew.

The body of my brother's son
Stood by me, knee to knee:
The body and I pull'd at one rope,
But he said naught to me.'

But not by the souls of the men, nor by demons of earth or middle air, but by a blessed troop of angelic spirits, sent down by the invocation of the guardian saint.

'I fear thee, ancient Mariner!'
Be calm, thou Wedding-Guest:
'Twas not those souls that fled in pain,
Which to their corses came again,
But a troop of spirits blest:

For when it dawn'd—they dropp'd their arms,
And cluster'd round the mast;
Sweet sounds rose slowly through their mouths,
And from their bodies pass'd.

İnledi, canlandı, ayaklandı hepsi,
Ne konuştular, ne gözleri hareketlendi;
Tuhaf gelirdi insana, rüyada dahi olsa
Görmek böyle ölülerin dirildiğini.

Serdümen yön verdi, yol aldı gemi;
Olmasa dahi en ufak esinti;
Asıldı denizciler hep birden halatlara
Hepsi alışıktı bu işe nasılsa
Oynattılar uzuvlarını cansız parçalar gibi,—
Ne mürettebattık ama, tüyler ürpertici.

Kardeşimin oğlunun cesedi
Yanımda durdu, dizimde dizi:
Ceset ve ben, asıldık aynı halata
Ama o tek kelime etmedi bana.

Gemiyi yürüten insanların ruhları değildir, kara ve havadaki iblisler de değildir, koruyucu azizin yakarışıyla inen bir grup kutsanmış melektir.

"Korkuyorum senden Yaşlı Denizci!"
Sakin ol Düğün Davetlisi!
Acıyla kaçan o ruhlar değildi,
Geri dönen cesetlerine,
Kutsanmış bir ruh birliğiydi:

Şafak sökünce—salıverdiler kollarını
Ve toplandılar çevresine serenin
Sesler döküldü dudaklarından tatlı tatlı
Ve bedenlerinden geçip gitti.

The dead men gave a groan.
They groan'd, they stirr'd, they all uprose,
Nor spake, nor moved their eyes;
It had been strange, even in a dream,
To have seen those dead men rise.
The mariners all 'gan work the ropes,
Where they were wont to do;
They raised their limbs like lifeless tools—
We were a ghastly crew.

Yükseldi ölülerden bir inilti.
İnledi, canlandı, ayaklandı hepsi,
Ne konuştular, ne gözleri hareketlendi;
Tuhaf gelirdi insana, rüyada dahi olsa
Görmek böyle ölülerin dirildiğini.
Asıldı denizciler hep birden halatlara
Hepsi alışıktı bu işe nasılsa
Oynattılar uzuvlarını cansız parçalar gibi,—
Ne mürettebattık ama, tüyler ürpertici.

Around, around, flew each sweet sound,
Then darted to the Sun;
Slowly the sounds came back again,
Now mix'd, now one by one.

Sometimes a-dropping from the sky
I heard the skylark sing;
Sometimes all little birds that are,
How they seem'd to fill the sea and air
With their sweet jargoning!

And now 'twas like all instruments,
Now like a lonely flute;
And now it is an angel's song,
That makes the Heavens be mute.

It ceased; yet still the sails made on
A pleasant noise till noon,
A noise like of a hidden brook
In the leafy month of June,
That to the sleeping woods all night
Singeth a quiet tune.

Till noon we quietly sail'd on,
Yet never a breeze did breathe:
Slowly and smoothly went the ship,
Moved onward from beneath.

Döndü, döndü, uçtu her tatlı ses
Sonra gidip saplandı Güneş'e;
Sesler yavaşça geri geldi
Kâh sırayla, kâh birlikte.

Arada gökten inerdi,
Duydum tarlakuşunun şarkısını;
Arada bütün küçük kuşları
Tatlı gevezelikleriyle
Nasıl doldururlar denizi ve havayı!

Ve bütün çalgılar çaldı bazen
Bazen yalnız bir flüt;
Ve bir meleğin şarkısı bazen
Gökleri sessizliğe davet eden.

Sustu müzik, ama yelkenler susmadı
Öğlene dek tatlı tatlı hışırdadı,
Yemyeşil Haziran ayında,
Gece boyu uyuyan ağaçlara
Asude bir nağme mırıldanan
Gizli gizli akan bir derenin şırıltısı gibi.

Ağır ağır yol aldık öğlene dek,
Oysa rüzgâr hiç esmedi:
Yavaşça su gibi ilerledi gemi,
Alttan itiliyordu sanki.

Sometimes a-dropping from the sky
I heard the skylark sing;
Sometimes all little birds that are,
How they seem'd to fill the sea and air
With their sweet jargoning!
And now 'twas like all instruments,
Now like a lonely flute;
And now it is an angel's song,
That makes the Heavens be mute.
It ceased; yet still the sails made on
A pleasant noise till noon,

Arada gökten inerdi,
Duydum tarlakuşunun şarkısını;
Arada bütün küçük kuşları
Tatlı gevezelikleriyle
Nasıl doldururlar denizi ve havayı!
Ve bütün çalgılar çaldı bazen
Bazen yalnız bir flüt;
Ve bir meleğin şarkısı bazen
Gökleri sessizliğe davet eden.
Sustu müzik, ama yelkenler susmadı
Öğlene dek tatlı tatlı hışırdadı,

Till noon we quietly sail'd on,
Yet never a breeze did breathe:
Slowly and smoothly went the ship,
Moved onward from beneath.
Under the keel nine fathom deep,
From the land of mist and snow,
The Spirit slid: and it was he
That made the ship to go.

Ağır ağır yol aldık öğlene dek,
Oysa rüzgâr hiç esmedi:
Yavaşça su gibi ilerledi gemi,
Alttan itiliyordu sanki.
Karinanın altında dokuz kulaç derinde,
Sis ve kar diyarından beri
O ruh süzülüyordu işte: ve oydu
Yürüten gemiyi.

The lonesome Spirit from the South Pole carries on the ship as far as the Line, in obedience to the angelic troop, but still requireth vengeance.

Under the keel nine fathom deep,
From the land of mist and snow,
The Spirit slid: and it was he
That made the ship to go.
The sails at noon left off their tune,
And the ship stood still also.

The Sun, right up above the mast,
Had fix'd her to the ocean:
But in a minute she 'gan stir,
With a short uneasy motion—
Backwards and forwards half her length
With a short uneasy motion.

Then like a pawing horse let go,
She made a sudden bound:
It flung the blood into my head,
And I fell down in a swound.

How long in that same fit I lay,
I have not to declare;
But ere my living life return'd,
I heard, and in my soul discern'd
Two voices in the air.

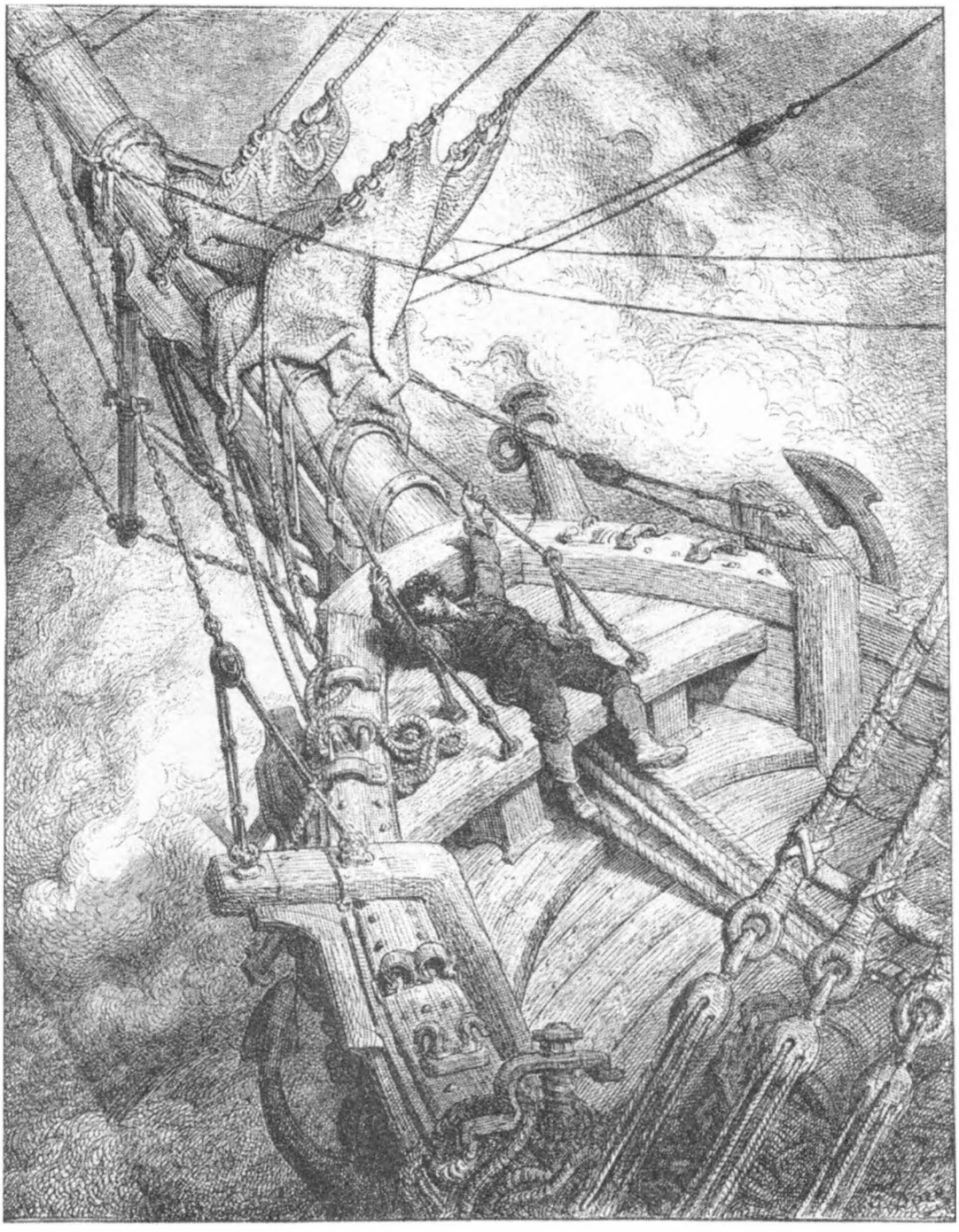
Gemiyi Güney Kutbu'ndan Ekvator'a dek izleyen o yapayalnız Ruh meleklere itaat eder, ama intikam hâlâ kaçınılmazdır.

Karinanın altında dokuz kulaç derinde,
Sis ve kar diyarından beri
O Ruh süzülüyordu işte: ve oydu
Yürüten gemiyi.
Yelkenler dokuzda nağmeyi kesti,
Gemi de birden duruverdi.

Güneş serenin tam tepesinde durdu,
Sabitledi okyanusa gemiyi:
Bir dakika geçmemişti, kıpırdandı
Zoraki bir hamleydi—
Boyunun yarısı mesafede bir geri bir ileri
Zoraki bir hamleydi.

Sonra eşelenen bir at gibi
Tepindi, aniden geri tepince
Hücum etti kan beynime
Düştüm bilinçsizce yere.

Ne zamandır o haldeydim
Bilmem ki söyleyeyim;
Ama ayılıp canlanmadan önce,
Havadaki iki sesi
Duydum, ruhumda sezdim.

Then like a pawing horse let go,
She made a sudden bound:
It flung the blood into my head,
And I fell down in a swound.

Sonra eşelenen bir at gibi
Tepindi, aniden geri tepince
Hücum etti kan beynime
Düştüm bilinçsizce yere.

How long in that same fit I lay,
I have not to declare;
But ere my living life return'd,
I heard, and in my soul discern'd
Two voices in the air.

Ne zamandır o haldeydim
Bilmem ki söyleyeyim;
Ama ayılıp canlanmadan önce,
Havadaki iki sesi
Duydum, ruhumda sezdim.

The Polar Spirit's fellow-demons, the invisible inhabitants of the element, take part in his wrong; and two of them relate, one to the other, that penance long and heavy for the ancient Mariner hath been accorded to the Polar Spirit, who returneth southward.

"Is it he?" quoth one, "is this the man?
By him who died on cross,
With his cruel bow he laid full low
The harmless Albatross.

The Spirit who bideth by himself
In the land of mist and snow,
He loved the bird that loved the man
Who shot him with his bow."

The other was a softer voice,
As soft as honey-dew:
Quoth he, "The man hath penance done,
And penance more will do."

Kutup Ruhu'na eşlik eden iblisler, suyun gözle görünmeyen sakinleri bu kötülüğe iştirak eder, sohbet eder ikisi ve biri diğerine, Yaşlı Denizci'ye uzun ve ağır gelen bu cezanın, güneye dönen Kutup Ruhu'nun verdiği cezayla örtüştüğünü söyler.

"Bu o mu?" dedi biri, "Bu adam o mu?
Çarmıhta ölen üzerine yemin ederim,
Zalim yayını gerip indiren bu,
O zararsız Albatros'u.

Sis ve kar diyarında tek başına
Sabırla bekleyen o Ruh,
Kendisini yayıyla vuran adamı seven o kuşu
Sevmişti adam."

Daha tatlı bir ses diğeri,
Tatlıydı özsu gibi,
Der ki, "Tövbe etmiş adam,
Ama cezası dolmamış tam."

"Is it he?" quoth one, "is this the man?
By him who died on cross,
With his cruel bow he laid full low
The harmless Albatross.
The other was a softer voice,
As soft as honey-dew:
Quoth he, "The man hath penance done,
And penance more will do."

"Bu o mu?" dedi biri, "Bu adam o mu?
Çarmıhta ölen üzerine yemin ederim,
Zalim yayını gerip indiren bu,
O zararsız Albatros'u.
Daha tatlı bir ses diğeri,
Tatlıydı özsu gibi,
Der ki, "Tövbe etmiş adam,
Ama cezası dolmamış tam."

Part VI

First Voice:
"But tell me, tell me! speak again,
Thy soft response renewing—
What makes that ship drive on so fast?
What is the Ocean doing?"

Second Voice:
"Still as a slave before his lord,
The Ocean hath no blast;
His great bright eye most silently
Up to the Moon is cast—

If he may know which way to go;
For she guides him smooth or grim.
See, brother, see! how graciously
She looketh down on him."

The Mariner hath been cast into a trance; for the angelic power causeth the vessel to drive northward faster than human life could endure.

First Voice:
"But why drives on that ship so fast,
Without or wave or wind?"

Second Voice:
"The air is cut away before,
And closes from behind.

VI. Bölüm

Birinci Ses:
"Hadi anlat bana! Anlat! Söyle yine,
Bir kez daha tatlı sesinle—
Gemiyi böyle hızla ilerleten ne?
Okyanus ne yapıyor böyle?"

İkinci Ses:
"Efendisinin huzurunda bekleyen bir köle tıpkı
Kesilmiş Okyanus'un nefesi
O devasa parlak gözünü uysalca
Çevirmiş tepedeki Ay'a—

Ne yöne gideceğini bilebilse,
Kılavuzluk eder durgun ya da haşin suda
Bak da gör kardeşim! Nasıl acıyarak
Tepeden bakıyor Ay ona."

Denizci kendinden geçer, zira gemi meleklerin gücüyle insanın kaldıramayacağı bir hızla kuzeye doğru ilerler.

Birinci Ses:
"Peki gemi nasıl yürüdü böyle süratli
Yokken dalga, yokken esinti?"

İkinci Ses:
"Önündeki hava yarılıyor ikiye
Ve kapanıyor arkasından.

Fly, brother, fly! more high, more high!
Or we shall be belated:
For slow and slow that ship will go,
When the Mariner's trance is abated.'

The supernatural motion is retarded; the Mariner awakes, and his penance begins anew.

I woke, and we were sailing on
As in a gentle weather:
'Twas night, calm night, the Moon was high;
The dead men stood together.

All stood together on the deck,
For a charnel-dungeon fitter:
All fix'd on me their stony eyes,
That in the Moon did glitter.

The pang, the curse, with which they died,
Had never pass'd away:
I could not draw my eyes from theirs,
Nor turn them up to pray.

The curse is finally expiated.

And now this spell was snapt: once more
I viewed the ocean green,
And look'd far forth, yet little saw
Of what had else been seen—

Uç kardeşim, uç! Yüksel! Yüksel!
Gecikiriz yoksa:
Zira ağır ağır gidecek gemi
Denizci ayılınca."

Doğaüstü gidiş yavaşlar, Denizci kendine gelir ve cezası yeniden başlar.

Uyandım, denizde yol alıyorduk
Ilık bir havada seyreder gibi:
Geceydi, sakindi gece, Ay yukarıda;
Ölü adamlar hep birlikte ayakta.

Hepsi güvertede, hep birlikte ayakta
Katakomblara layık bir manzara:
Hepsi bana dikti taş gibi gözlerini
Parıldayan, Ay'ın ışığında.

O sızı, o lanet, ölümlerine eşlik eden,
Asla göçüp gitmedi o ifade:
Ne alabildim gözlerimi gözlerinden,
Ne göğe çevirebildim yakarmak için.

Lanetin bedeli nihayet ödenmiştir.

Derken birden bozuldu büyü: yeniden
Gözledim okyanusun yeşilini
Ta uzaklara baktım, pek azını gördüm
Bana öncesinde görünenlerin—

Like one that on a lonesome road
Doth walk in fear and dread,
And having once turn'd round, walks on,
And turns no more his head;
Because he knows a frightful fiend
Doth close behind him tread.

But soon there breathed a wind on me,
Nor sound nor motion made:
Its path was not upon the sea,
In ripple or in shade.

It raised my hair, it fann'd my cheek
Like a meadow-gale of spring—
It mingled strangely with my fears,
Yet it felt like a welcoming.

Swiftly, swiftly flew the ship,
Yet she sail'd softly too:
Sweetly, sweetly blew the breeze—
On me alone it blew.

And the ancient Mariner beholdeth his native country.

O dream of joy! is this indeed
The lighthouse top I see?
Is this the hill? is this the kirk?
Is this mine own countree?

Tenha bir yolda yürüyen bir adam gibi
Yürüdüm, korku ve endişeyle
Kafasını bir kez çeviren yürür gider,
Çevirmez bir daha geriye
Çünkü bilir, korkunç ve habis bir ruh
Adım adım peşinden gelir.

Ama çok geçmeden bir rüzgâr esti üzerime,
Ne ses çıkardı ne de kıpırtı:
Denizin üzerinden geçmedi yolu,
Dokunmadı yüzeyine ya da rengine.

Saçımı kabarttı, yanağıma üfledi
İlkbaharın çayır fırtınaları gibi—
Tuhaftır korkularıma karıştı,
Yine de hoş gelen bir yanı vardı.

Hızla, hızla atıldı gemi ileri
Yine de sakindi gidişi
Efil efildi rüzgâr—
Bir benim üzerime esti.

Yaşlı Denizci memleketini görür.

Ah! Sevincin hayali! Sahiden de
Bu gördüğüm deniz fenerinin başı mı?
O tepe mi şu? Şu o kilise mi?
Bu benim memleketim mi?

We drifted o'er the harbour-bar,
And I with sobs did pray—
O let me be awake, my God!
Or let me sleep alway.

The harbour-bay was clear as glass,
So smoothly it was strewn!
And on the bay the moonlight lay,
And the shadow of the Moon.

The rock shone bright, the kirk no less
That stands above the rock:
The moonlight steep'd in silentness
The steady weathercock.

The angelic spirits leave the dead bodies,

And the bay was white with silent light
Till rising from the same,
Full many shapes, that shadows were,
In crimson colours came.

And appear in their own forms of light.

A little distance from the prow
Those crimson shadows were:
I turn'd my eyes upon the deck—
O Christ! what saw I there!

Limanın ağzından süzülerek geçtik
Ve hıçkırarak yakardım—
Ya şimdi uyandır beni ey Tanrım!
Ya da bırak sonsuza dek uyuyayım!

Koyun suları cam gibiydi,
Çarşaf gibi serilmişti!
Ay ışığı vuruyordu koya
Bir de Ay'ın gölgesi.

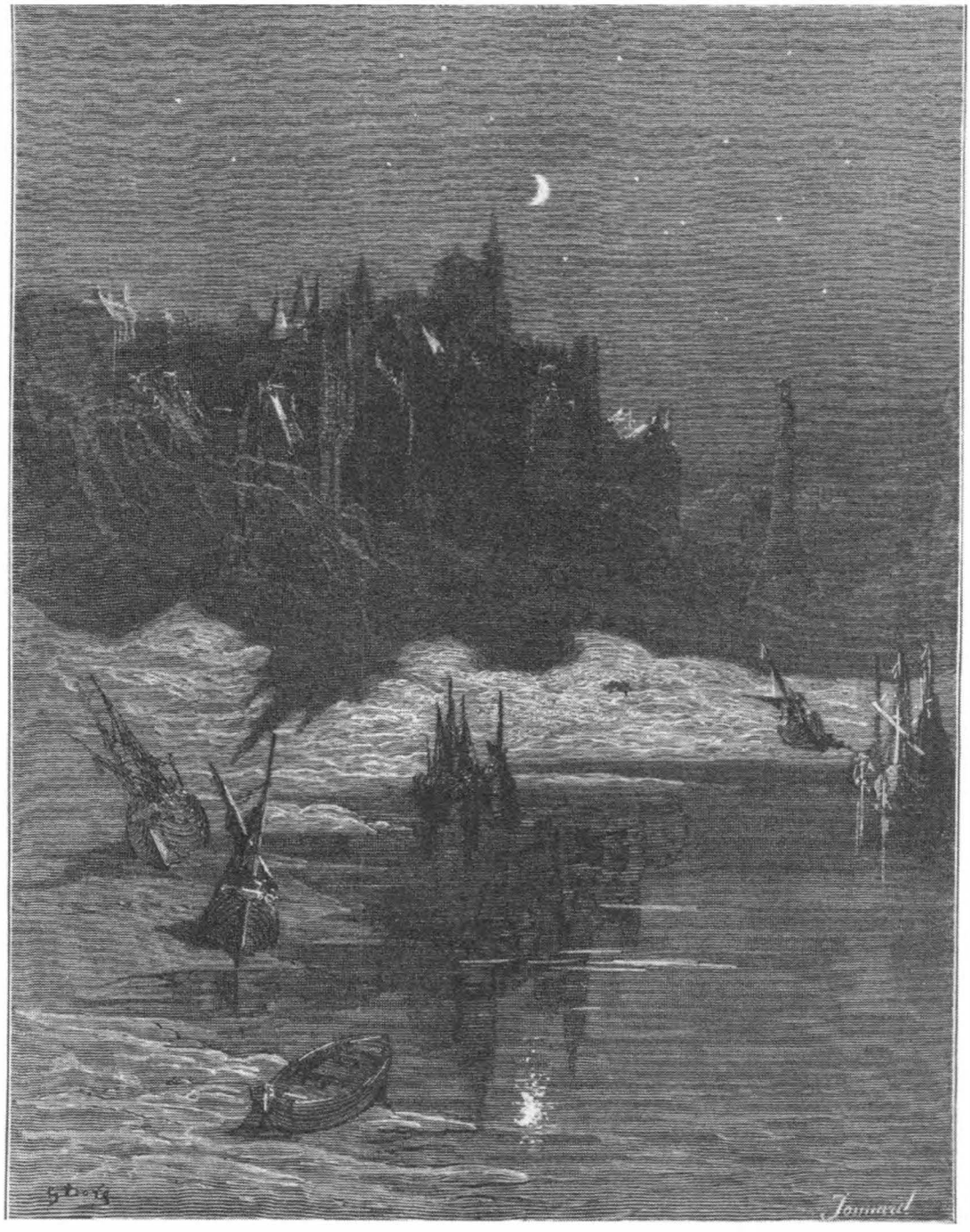
Işıl ışıl parlıyordu kayalık, ondan eksik kalır mı
Tepesine kurulmuş kilise:
Yelhorozu kıpırdamadı
Ay ışığı gömüldü sessizliğe.

Meleğimsi ruhlar ölü bedenlerin yanından ayrılır,

Ve koy bembeyazdı sessiz bir ışıkla
Ta ki türlü türlü şekillerde
Doğrulana dek o beyazlıktan her bir gölge,
Geldiler alaca renklerde.

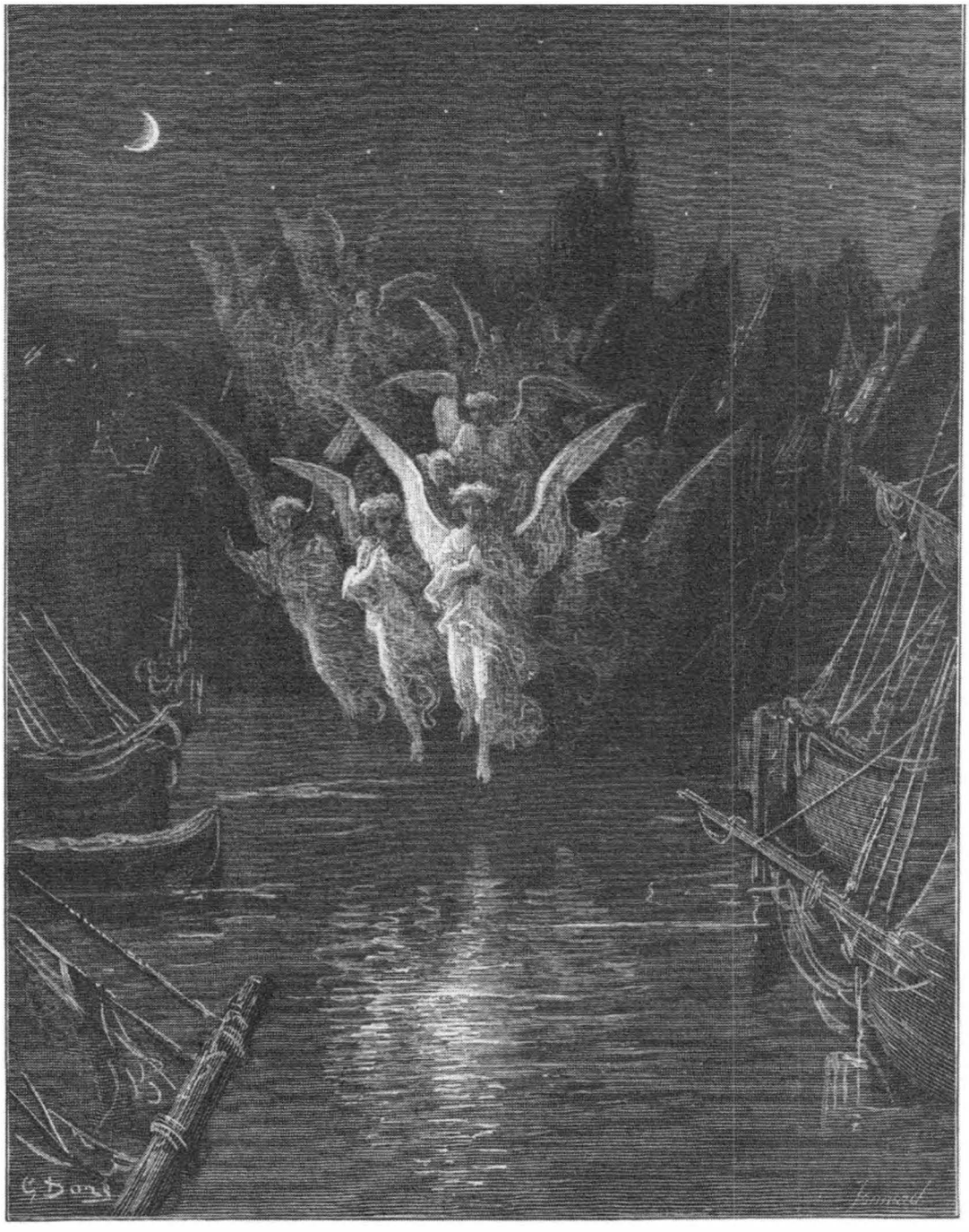
Ve kendi nur formlarında gözükürler.

Pruvanın biraz uzağında
Durdu o alaca gölgeler,
Gözlerimi güverteye çevirdim—
Ah İsa! Bir de ne göreyim!

We drifted o'er the harbour-bar,
And I with sobs did pray—
O let me be awake, my God!
Or let me sleep alway.
The harbour-bay was clear as glass,
So smoothly it was strewn!
And on the bay the moonlight lay,
And the shadow of the Moon.

Limanın ağzından süzülerek geçtik
Ve hıçkırarak yakardım—
Ya şimdi uyandır beni ey Tanrım!
Ya da bırak sonsuza dek uyuyayım!
Koyun suları cam gibiydi,
Çarşaf gibi serilmişti!
Ay ışığı vuruyordu koya
Bir de Ay'ın gölgesi.

And the bay was white with silent light
Till rising from the same,
Full many shapes, that shadows were,
In crimson colours came.
A little distance from the prow
Those crimson shadows were...

Ve koy bembeyazdı sessiz bir ışıkla
Ta ki türlü türlü şekillerde
Doğrulana dek o beyazlıktan her bir gölge,
Geldiler alaca renklerde.
Pruvanın biraz uzağında
Durdu o alaca gölgeler...

Each corse lay flat, lifeless and flat,
And, by the holy rood!
A man all light, a seraph-man,
On every corse there stood.

This seraph-band, each waved his hand:
It was a heavenly sight!
They stood as signals to the land,
Each one a lovely light.

This seraph-band, each waved his hand,
No voice did they impart—
No voice; but O, the silence sank
Like music on my heart.

But soon I heard the dash of oars,
I heard the Pilot's cheer;
My head was turn'd perforce away,
And I saw a boat appear.

The Pilot and the Pilot's boy,
I heard them coming fast:
Dear Lord in Heaven! it was a joy
The dead men could not blast.

I saw a third—I heard his voice:
It is the Hermit good!
He singeth loud his godly hymns
That he makes in the wood.
He'll shrieve my soul, he'll wash away
The Albatross's blood.

Dümdüz yerde, cansız ve dümdüz her ceset,
Kutsal haç üzerine yemin ederim!
Sırf nurdan, insan suretinde bir melek,
Dikiliyordu başında her bir cesedin.

Melek topluluğu bu, her biri el salladı:
Ne mübarek manzaraydı!
Karaya sinyal verir gibi durdu
Her biri tatlı bir nur yayıyordu.

Melek topluluğu bu, el salladı her biri,
Çıt çıkarmadı—
Çıt yok, heyhat! Kazındı bu sükût
Kalbime müzik gibi.

Az sonra duydum kürek şıpırtılarını
Kılavuz'un bağrışını;
İster istemez çevirdim kafamı
Ve gördüm bir kayığın ortaya çıktığını.

Kılavuz ve Kılavuz'un çömezi
Duydum, hızla geliyorlardı:
Göklerdeki Yüce Tanrım! Mutluluktu bu
Ölü adamların bile bozamadığı.

Üçüncü bir kişi var—Sesini duydum:
Bu bizim erdemli Münzevi!
Yüksek sesle okurdu ilahilerini
Koruda icra ettiği, o çıkarır
Kanını Albatros'un
Günahlarını temizler ruhumun.

I turn'd my eyes upon the deck—
O Christ! what saw I there!
Each corse lay flat, lifeless and flat,
And, by the holy rood!
A man all light, a seraph-man,
On every corse there stood.
This seraph-band, each waved his hand:
It was a heavenly sight!
They stood as signals to the land,
Each one a lovely light.

Gözlerimi güverteye çevirdim—
Ah İsa! Bir de ne göreyim!
Dümdüz yerde, cansız ve dümdüz her ceset,
Kutsal haç üzerine yemin ederim!
Sırf nurdan, insan suretinde bir melek,
Dikiliyordu başında her bir cesedin.
Melek topluluğu bu, her biri el salladı:
Ne mübarek manzaraydı!
Karaya sinyal verir gibi durdu
Her biri tatlı bir nur yayıyordu.

Part VII

The Hermit of the Wood.

'This Hermit good lives in that wood
Which slopes down to the sea.
How loudly his sweet voice he rears!
He loves to talk with marineres
That come from a far countree.

He kneels at morn, and noon, and eve—
He hath a cushion plump:
It is the moss that wholly hides
The rotted old oak-stump.

The skiff-boat near'd: I heard them talk,
"Why, this is strange, I trow!
Where are those lights so many and fair,
That signal made but now?"

Approacheth the ship with wonder.

"Strange, by my faith!" the Hermit said—
"And they answer'd not our cheer!
The planks looked warp'd! and see those sails,
How thin they are and sere!
I never saw aught like to them,
Unless perchance it were

VII. Bölüm

Ormandaki Münzevi.

Bu erdemli Münzevi o koruda yaşar
Denizin kıyısına doğru uzanan.
Nasıl da inletir ortalığı o tatlı sesi!
Sever uzak ülkelerden gelen
Denizcilerle sohbet etmeyi.

Diz çöker sabah ve öğlen ve akşam—
Yumuşacık bir minderi vardır
Ki yosundur, iyice sarar
Kütüğünü çürük yaşlı meşenin.

Hafif kayık yanaştı, duyduṃ konuştuklarını:
"Nasıl? Ne tuhaf! İnanamıyorum!
O kuvvetli hoş ışık nereye gitti,
Daha az önce sinyal vermedi mi?"

Merakla gemiye yaklaşır.

"Tuhaf, sahiden de!" dedi Münzevi—
"Ve biz değildik yanıt verdikleri!
Borda yamulmuş! Hele şu yelkenler,
Nasıl da kurumuş, incelmişler!
Hiç görmedim daha evvel böylesini
Şayet sayılmazsa tabii

Brown skeletons of leaves that lag
My forest-brook along;
When the ivy-tod is heavy with snow,
And the owlet whoops to the wolf below,
That eats the she-wolf's young."

"Dear Lord! it hath a fiendish look—
(The Pilot made reply)
I am a-fear'd"—"Push on, push on!"
Said the Hermit cheerily.

The boat came closer to the ship,
But I nor spake nor stirr'd;
The boat came close beneath the ship,
And straight a sound was heard.

The ship suddenly sinketh.

Under the water it rumbled on,
Still louder and more dread:
It reach'd the ship, it split the bay;
The ship went down like lead.

The ancient Mariner is saved in the Pilot's boat.

Stunn'd by that loud and dreadful sound,
Which sky and ocean smote,
Like one that hath been seven days drown'd
My body lay afloat;
But swift as dreams, myself I found
Within the Pilot's boat.

Korumun deresini boylu boyunca tıkayan
Yaprakların sarı iskeletleri
Sarmaşığın beli karla bükülünce
Anne kurdun yavrusunu yedi diye,
Daldaki kukumav kurda ötünce."

"Yüce Tanrım! Cehennemden çıkmış gibi—
(Kılavuz cevap verdi)
Korkudan ölüyorum."—"Ha gayret, ha gayret!"
Dedi Münzevi, keyifliydi.

Kayık gemiye iyice yaklaştı,
Ama ben ne konuştum ne kıpırdadım
Kayık geminin dibine iyice sokuldu,
Ve o an bir ses duyuldu.

Gemi aniden batar.

Suyun altında gürlemeye başladı,
Giderek korkunçlaştı ve yükseldi:
Gemiye ulaştı, koyu yardı;
Gemi dibi boyladı, kurşundu sanki.

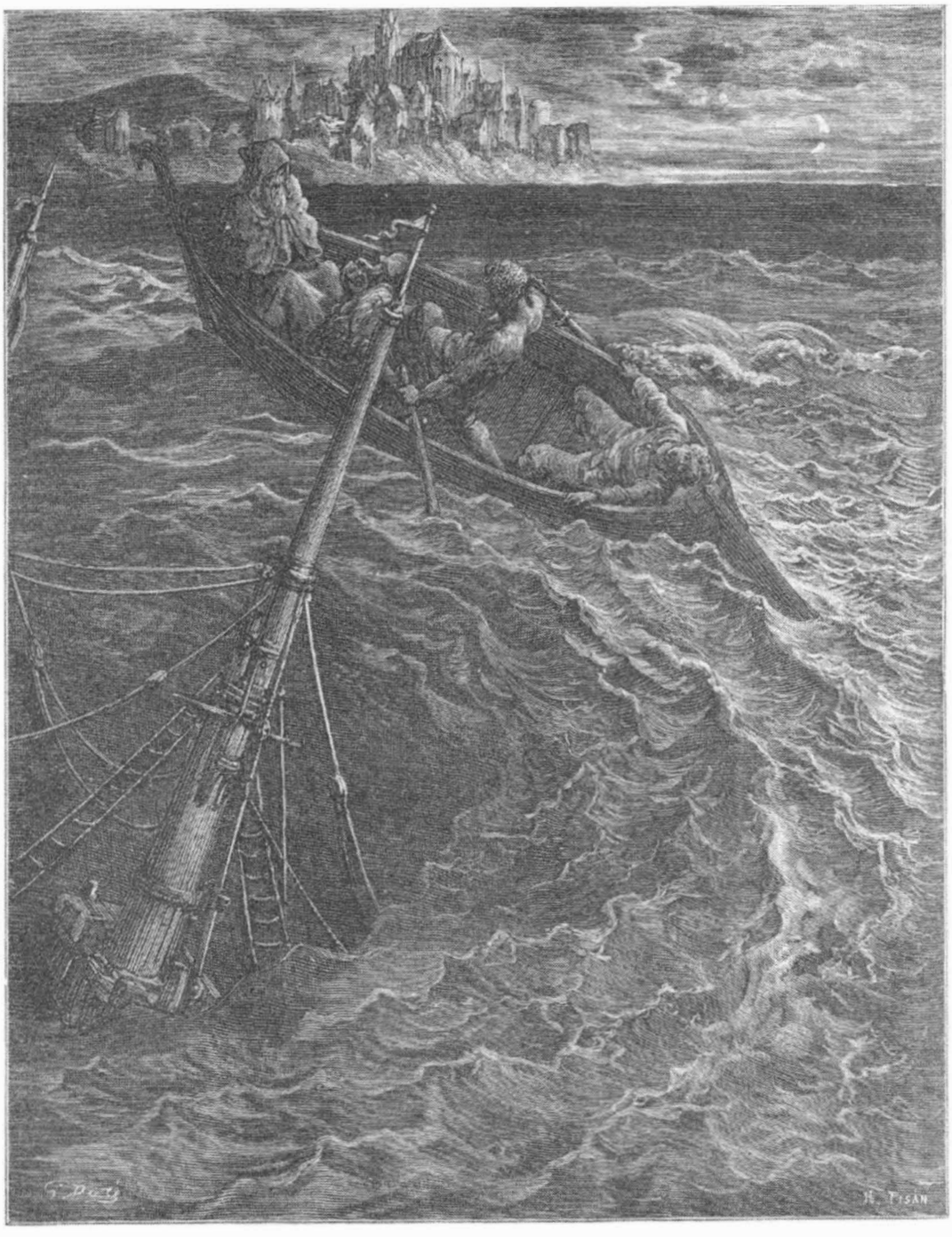
Yaşlı Denizci kılavuz kayığına çekilerek kurtarılır.

Serseme döndüm o şiddetli, korkunç sesle
Darbe indirmişti sanki okyanusa ve göğe
Yedi gün önce boğulmuş biri gibi
Suda sürükleniyordu bedenim;
Aniden düşlerde olur ya hani,
Kılavuz kayığında buldum kendimi.

The boat came closer to the ship,
But I nor spake nor stirr'd;
The boat came close beneath the ship,
And straight a sound was heard.
Under the water it rumbled on,
Still louder and more dread:
It reach'd the ship, it split the bay;
The ship went down like lead.

Kayık gemiye iyice yaklaştı,
Ama ben ne konuştum ne kıpırdadım
Kayık geminin dibine iyice sokuldu,
Ve o an bir ses duyuldu.
Suyun altında gürlemeye başladı,
Giderek korkunçlaştı ve yükseldi
Gemiye ulaştı, koyu yardı;
Gemi dibi boyladı, kurşundu sanki.

But swift as dreams, myself I found
Within the Pilot's boat.
Upon the whirl, where sank the ship,
The boat spun round and round;
And all was still, save that the hill
Was telling of the sound.

Aniden düşlerde olur ya hani,
Kılavuz kayığında buldum kendimi.
Geminin battığı yerde, anaforun üzerinde
Kayık döndü savruldu;
Derken yatıştı her şey, yalnız tepede
Ses hâlâ yankılanıyordu.

Upon the whirl, where sank the ship,
The boat spun round and round;
And all was still, save that the hill
Was telling of the sound.

I moved my lips—the Pilot shriek'd
And fell down in a fit;
The holy Hermit raised his eyes,
And pray'd where he did sit.

I took the oars: the Pilot's boy,
Who now doth crazy go,
Laugh'd loud and long, and all the while
His eyes went to and fro.
"Ha! Ha!" quoth he, "full plain I see
The Devil knows how to row."

And now, all in my own countree,
I stood on the firm land!
The Hermit stepp'd forth from the boat,
And scarcely he could stand.

The ancient Mariner earnestly entreateth the Hermit to shrieve him; and the penance of life falls on him.

"O shrieve me, shrieve me, holy man!"
The Hermit cross'd his brow.
"Say quick," quoth he, "I bid thee say—
What manner of man art thou?"

Geminin battığı yerde, anaforun üzerinde
Kayık döndü savruldu;
Derken yatıştı her şey, yalnız tepede
Ses hâlâ yankılanıyordu.

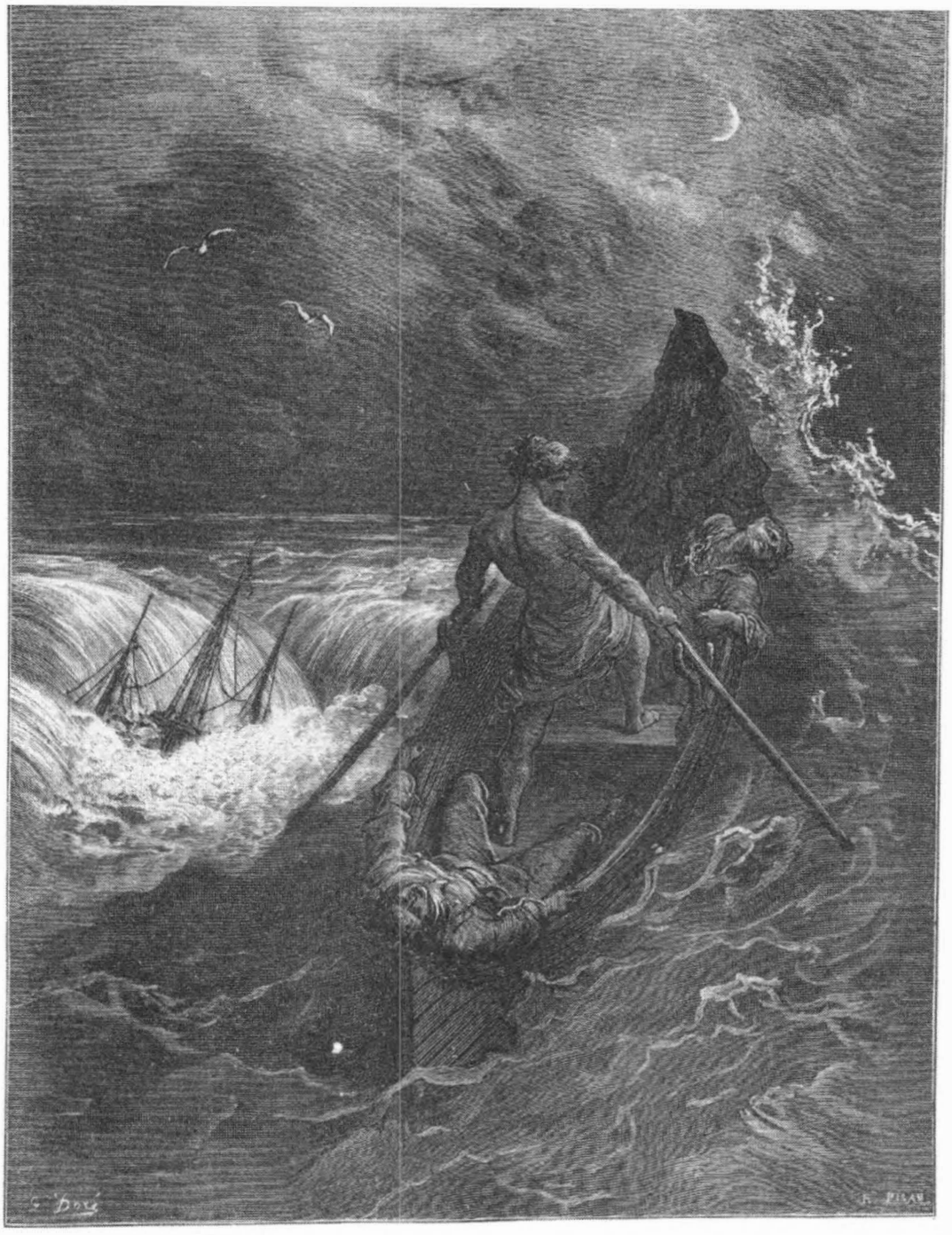
Kıpırdattım dudaklarımı—Kılavuz çığlığı bastı
Nöbet geçiriyordu
Kutsal Münzevi ise gözleri gökte,
Yakarıyordu oturduğu yerde.

Kürekleri kaptım: Kılavuz'un çömezi
Delice gidiyordu
Katıla katıla güldü ve yol boyu
Bir o yana bir bu yana devirdi gözlerini
"Ha! Ha!" dedi, "Apaçık görüyorum,
Bu Şeytan biliyor kürek çekmeyi."

Kendi ülkemdeydim artık,
Bastım ayağımı emin karaya!
İndi kayıktan Münzevi,
Zar zor duruyordu ayakta.

Yaşlı Denizci Münzevi'ye ısrarla onun günahını çıkartması için yalvarır ve hayatının pişmanlığı çöker üzerine.

"Ah dinle itirafımı, dinle itirafımı kutsal adam!"
Münzevi alnına bir haç çizdi,
"Anlat," dedi, "Dinliyorum haydi—
Kimsin sen? Neyin nesisin?"

I moved my lips—the Pilot shriek'd
And fell down in a fit;
The holy Hermit raised his eyes,
And pray'd where he did sit.
I took the oars: the Pilot's boy,
Who now doth crazy go,
Laugh'd loud and long, and all the while
His eyes went to and fro.
"Ha! Ha!" quoth he, "full plain I see
The Devil knows how to row."

Kıpırdattım dudaklarımı—Kılavuz çığlığı bastı
Nöbet geçiriyordu
Kutsal Münzevi ise gözleri gökte,
Yakarıyordu oturduğu yerde.
Kürekleri kaptım: Kılavuz'un çömezi
Delice gidiyordu
Katıla katıla güldü ve yol boyu
Bir o yana bir bu yana devirdi gözlerini
"Ha! Ha!" dedi, "Apaçık görüyorum,
Bu şeytan biliyor kürek çekmeyi."

"O shrieve me, shrieve me, holy man!" "Ah dinle itirafımı, dinle itirafımı kutsal adam!"

Forthwith this frame of mine was wrench'd
With a woful agony,
Which forced me to begin my tale;
And then it left me free.

And ever and anon throughout his future life an agony constraineth him to travel from land to land...

Since then, at an uncertain hour,
That agony returns:
And till my ghastly tale is told,
This heart within me burns.

I pass, like night, from land to land;
I have strange power of speech;
That moment that his face I see,
I know the man that must hear me:
To him my tale I teach.

What loud uproar bursts from that door!
The wedding-guests are there:
But in the garden-bower the bride
And bride-maids singing are:
And hark the little vesper bell,
Which biddeth me to prayer!

O Wedding-Guest! this soul hath been
Alone on a wide, wide sea:
So lonely 'twas, that God Himself
Scarce seeméd there to be.

Korkunç bir ıstırapla
O an şu göğüs kafesim sıkıştı,
Zorladı beni hikâyemi anlatmaya;
Ancak öyle özgür bıraktı.

Ve ömrünün kalanında da bu ıstırap onu arada sırada diyardan diyara yolculuk etmeye...

O gün bugün beklenmedik anlarda,
Yoklar beni o ıstırap
Ve korkunç hikâyem anlatılana dek
Yanar durur bu kalp.

Geçerim gece gibi, diyardan diyara;
Tuhaf bir gücü vardır sözlerimin,
Yüzünü gördüğüm anda
Derim şu adam beni dinlemeli:
Ona anlatacağım hikâyemi.

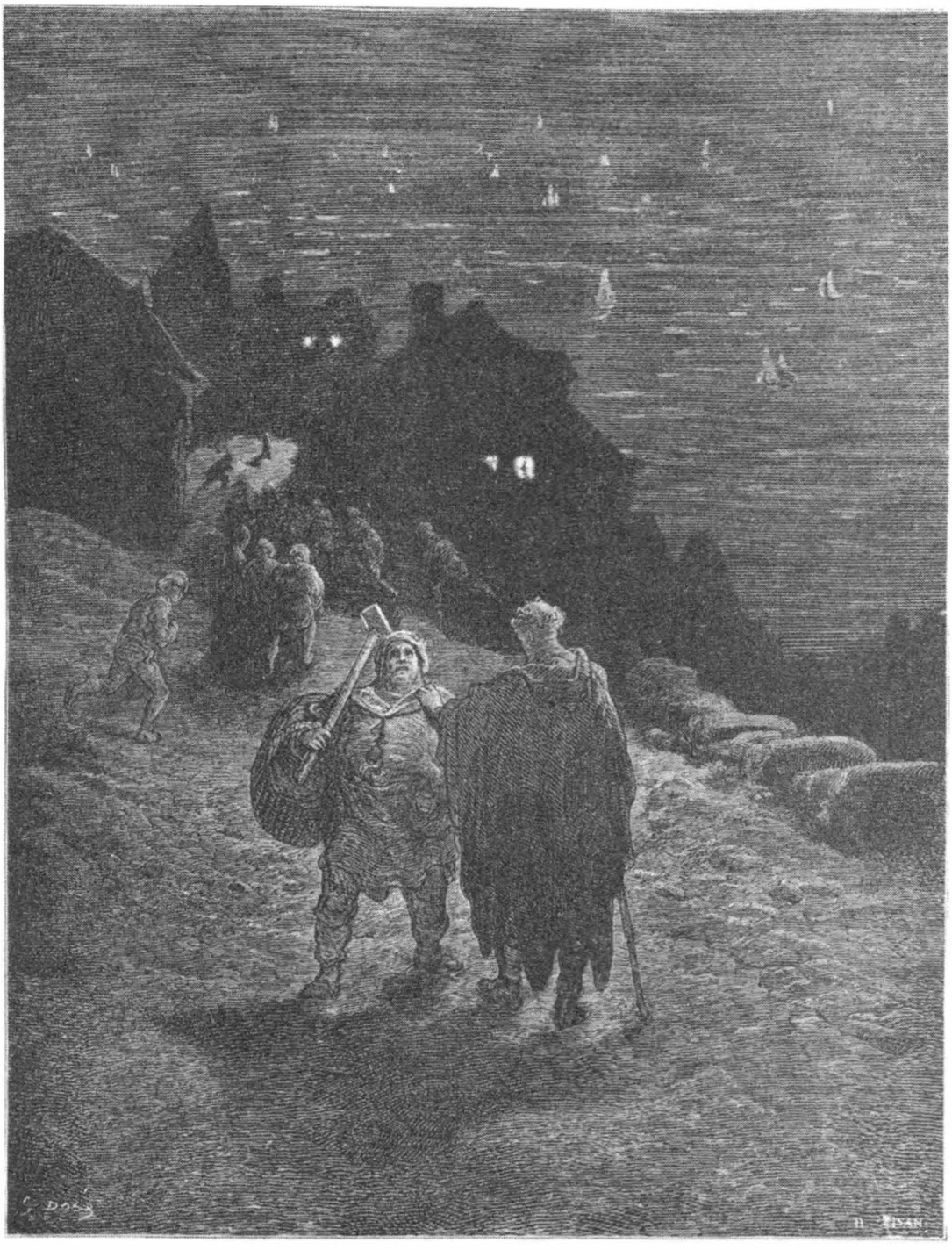
Şu kapıdan gelen ne şamata ama!
Orada düğün davetlileri:
Ama gelin bahçedeki çardakta
Şarkı söylüyor o ve nedimeleri:
Kulak ver akşam çanına, dinle
Duaya çağırıyor beni!

Ey Düğün Davetlisi! Bu can yalnızdı
Uçsuz bucaksız bir denizde:
Öyle ıssızdı ki, Tanrı'nın kendisi bile
Pek uğramaz oraya bence.

Since then, at an uncertain hour,
That agony returns:
And till my ghastly tale is told,
This heart within me burns.

O gün bugün beklenmedik anlarda,
Yoklar beni o ıstırap
Ve korkunç hikâyem anlatılana dek
Yanar durur bu kalp.

I pass, like night, from land to land;
I have strange power of speech;
That moment that his face I see,
I know the man that must hear me:
To him my tale I teach.

Geçerim gece gibi, diyardan diyara;
Tuhaf bir gücü vardır sözlerimin,
Yüzünü gördüğüm anda
Derim şu adam beni dinlemeli:
Ona anlatacağım hikâyemi.

O sweeter than the marriage-feast,
'Tis sweeter far to me,
To walk together to the kirk
With a goodly company!—

To walk together to the kirk,
And all together pray,
While each to his great Father bends,
Old men, and babes, and loving friends,
And youths and maidens gay!

And to teach, by his own example, love and reverence to all things that God made and loveth.

Farewell, farewell! but this I tell
To thee, thou Wedding-Guest!
He prayeth well, who loveth well
Both man and bird and beast.

He prayeth best, who loveth best
All things both great and small;
For the dear God who loveth us,
He made and loveth all.'

The Mariner, whose eye is bright,
Whose beard with age is hoar,
Is gone: and now the Wedding-Guest
Turn'd from the bridegroom's door.

He went like one that hath been stunn'd,
And is of sense forlorn:
A sadder and a wiser man
He rose the morrow morn.

Düğün yemeğinden güzeli
Bana daha güzel geleni,
Yürümektir kiliseye,
İyi insanlar eşliğinde!—

Kiliseye birlikte yürümek
Ve hep birlikte dua etmek,
Diz çökerken her biri Yüce Baba'sının huzurunda
Yaşlı adamlar, çocuklar, sevgili dostlar,
Sonra gençler ile hoppa kızlar arasında!

Ve kendi ibretlik hikâyesiyle, Tanrı'nın yarattığı ve sevdiği her şeyi sevmeyi ve onlara saygı duymayı öğretmeye mecbur bırakır.

Elveda, elveda! Ama şunu diyeceğim
Düğün Davetlisi elbette sana!
Makbuldür duası çok sevenin
Hem insanı, hem kuşu, hem hayvanı.

Kalpten dua eder kalpten seven
Her şeyi, büyük küçük demeden
Zira her şeyi yarattı ve sevdi
Bizi seven o sevgili Tanrı.

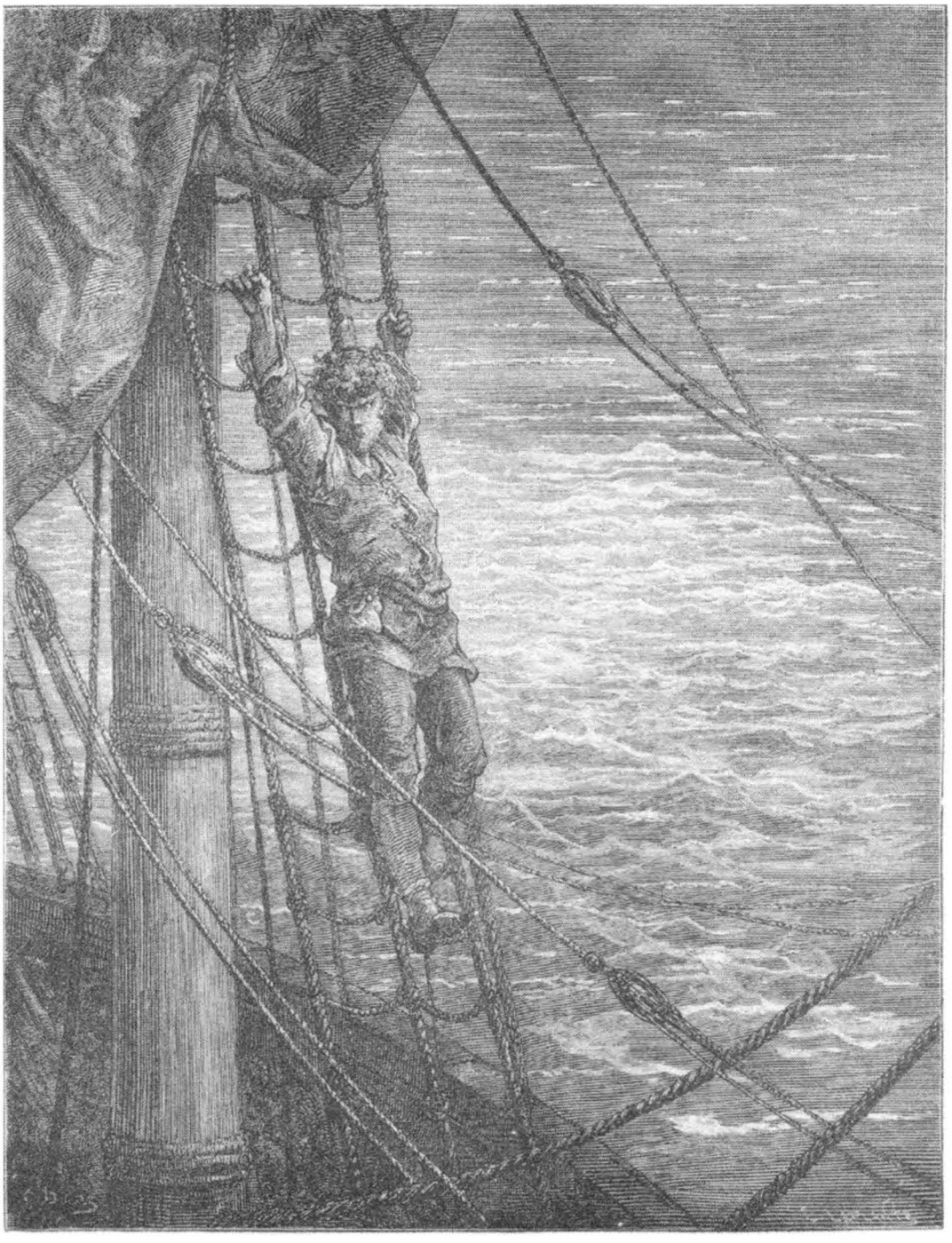
Sakalı yaşlılıktan ağarmış
Gözleri alev alev yanan o Denizci
Çekip gitti: ve Düğün Davetlisi
Damadın kapısından döndü geri.

Yürüdü gitti darbe yemiş gibi
Yayıldı içine bir matem hissi
Kalktığında ertesi sabah
Daha kederli, daha bilgeydi.

What loud uproar bursts from that door!
The wedding-guests are there:
But in the garden-bower the bride
And bride-maids singing are:
And hark the little vesper bell,
Which biddeth me to prayer!

Şu kapıdan gelen ne şamata ama!
Orada düğün davetlileri:
Ama gelin bahçedeki çardakta
Şarkı söylüyor o ve nedimeleri:
Kulak ver akşam çanına, dinle
Duaya çağırıyor beni!

O Wedding-Guest! this soul hath been
Alone on a wide, wide sea:
So lonely 'twas, that God Himself
Scarce seeméd there to be.

Ey Düğün Davetlisi! Bu can yalnızdı
Uçsuz bucaksız bir denizde:
Öyle ıssızdı ki, Tanrı'nın kendisi bile
Pek uğramaz oraya bence.

Farewell, farewell! but this I tell
To thee, thou Wedding-Guest!
He prayeth well, who loveth well
Both man and bird and beast.
He prayeth best, who loveth best
All things both great and small;
For the dear God who loveth us,
He made and loveth all.'
The Mariner, whose eye is bright,
Whose beard with age is hoar,
Is gone: and now the Wedding-Guest
Turn'd from the bridegroom's door.

Elveda, elveda! Ama şunu diyeceğim
Düğün Davetlisi elbette sana!
Makbuldür duası çok sevenin
Hem insanı, hem kuşu, hem hayvanı.
Kalpten dua eder kalpten seven
Her şeyi, büyük küçük demeden
Zira her şeyi yarattı ve sevdi
Bizi seven o sevgili Tanrı.
Sakalı yaşlılıktan ağarmış
Gözleri alev alev yanan o Denizci
Çekip gitti: ve Düğün Davetlisi
Damadın kapısından döndü geri.

